

1989. január 12., csütörtök

Magyar Hírlap

Sajtótájékoztató a gyülekezési és egyesülési törvényről

Ez megfelel a demokrácia szigorú követelményeinek

— Hol tartunk a jogállam felé vezető úton? Az egyesülési gyülekezési törvény vajon mérőföldkönek tekinthető-e vagy erősebbek sztálinista költődései? — hangzott Kulcsár Kálmán igazságügy-miniszterhez a kérdés, az ülésszak szünetében megrendezett sajtótájékoztatón.

— A jogállamiság nem egy-egy jogszabály, vagy jogintézmény meglétén múlik, az új alkotmány, az alkotmányos alaptörvények megalkotásáig folyik a jogállamiság megteremtése — hangzott a válasz. Ellentmondásoktól, konfliktusoktól nem mentes ez a folyamat, ezért meg kell teremteni azokat a szervezeteket, amelyek képesek kezelni, feloldani az ellentmondásokat. Erre az Alkotmánybíróság látszik jelen pillanatban a legalkalmasabbnak. A gyülekezési és egyesülési törvény — a miniszter szerint — szigorú mércével mérve is megfelel a demokrácia követelményeinek.

Szerepelnek a képviselők, korteskednek a televízió nyil-

vánossága előtt, vagy mondanak is valamit? Az utóbbi időben sokan mintha csak szerepelni akarnának, hátráltatva a parlament munkáját. Mit lehet tenni? Bölcsey György képviselő a kérdésre válaszolva elmondta, hogy sajnos igaz, sokan fölszólalnak anélkül, hogy mondanának is valamit. A nyilvánosság úgy látszik egyeseknél kikényszeríti ezt, mások a visszahívás fenyegetését szeretnék ezzel elhárítani. Horváth Jenő képviselő a sajtót is okolta ez ügyben: az újságíró lesi a témát, a képviselő igyekszik érdekes témával szolgálni — elkalandozik ezért a vitától. Aki komolyan veszi választóit és a képviselőket, az kerül az okatlan szereplést.

— Mi lesz az új alkotmányban? — tette föl a kérdést a miniszternek az Amerika Hangja újságírója — vajon kimondja-e az MSZMP vezető szerepét?

— Ez nem jogi kérdés —, hangsúlyozta válaszában a miniszter —, de politikai. Az új alkotmány jelenlegi koncepció-

ja, állásfoglalása szerint ezt a kérdést nem szükséges az alkotmányban szabályozni, nem oda tartozik. Természetesen sok vitán megy még keresztül a jelenlegi alkotmánykonceptió, de az eddigi viták szerint szükségtelen az MSZMP vezető szerepének alkotmányos deklarálása. A készülő regisztrációs párttörvényről a miniszter elmondta, hogy a munka folyik, széleskörű, alapos előkészítésre van szükség. Jelentőségénél fogva szükség lesz társadalmi vitára is. Ennek ellenére a társadalmi sürgetés a törvény elengedhetetlen volta következtében augusztusra ki kell dolgozni rendelkezéseit.

Egy másik kérdésre válaszolva a miniszter elmondta, hogy a választási törvény kidolgozása folyik. Kérdés, milyen megoldást célszerű választani. A jelenlegi tervezet a társadalomban ellenérzést váltott ki, s a kormánynak se tetszik. Egy dolog biztos: jelen pillanatban egy alkalomra szóló választási törvényt kell kidolgozni.

S. B.

Magyar Hírlap
Ellenőrzik a 122 oldalas listát

Választási elnökségi ülés visszahívásügyben

1989.
jan. 12.

Megtartotta első ülését a budapesti VIII. kerületi választási elnökség Vida Miklós képviselő (23. választókerület), az Országgyűlés alelnöke visszahívása ügyében.

Miként a sajtó beszámolt róla, tavaly december 21-én egy 2175 aláírást tartalmazó listát juttattak el a kerületi népfront bizottságához, amelynek aláírói Vida Miklós visszahívását kezdeményezték.

A választási elnökség pénteki ülésén átvette a 122 oldalas listát, s felkérte a kerületi tanácsot, 30 napon belül állítsa össze a választók névjegyzékét, hogy ennek

alapján meggyőződhessenek az aláírások valóságáról.

Farkas Magdolna, a választási elnökség elnöke elmondta: az öttagú testület mindent elkövet, hogy az aláírások megvizsgálását követően a lehető legrövidebb időn belül továbbíthassák véleményüket az Országos Választási Elnökséghez. Eppen ezért munkájuk során igénybe veszik a Belügyminisztérium és az Igazságügyi Minisztérium szakértőinek segítségét is, hiszen a hatályos választójogi törvény a visszahívásról nem tartalmaz egyértelmű szabályokat, s a gyakorlatban sem fordult még elő ehhez hasonló eset.

(17)

Kételyeink indexe

A mostani áremelkedések csupán a felét teszik ki az idej tervezett 13-15 százalékos inflációnak, de ennél a lakosság jóval többet érzel. Nem csupán pszichológiai hatások miatt, hanem azért, mert az átlagos statisztikák elfedik az eltéréseket a különböző jövedelmi és szociális helyzetű társadalmi rétegek, csoportok reális megélhetési költségeiben. Ha csupán az elmúlt év adatait nézzük, kitűnik, hogy 1988-ban az átlagos fogyasztói árszint 16,7 százalékkal növekedett. Mivel az alapvető fogyasztási cikkek ára a többi árucikkhez hasonlítva gyorsabban nőtt, ezt az alacsony jövedelműek szenvedték meg a legjobban. Magyarán: a szegények még szegényebbek lettek! A KSH adatai szerint az alacsony jövedelműeknél a fogyasztói árindex növekedése 18,1 százalékos, míg a magasabb jövedelműeknél 14,9 százalékos volt. Eltérő képet kapunk, ha mind ezt a területi, foglalkozási különbségek és az eltarítottak száma alapján is vizsgáljuk: ezért van — lehet — óriási jelentősége és felelőssége a pontos rétegárszint-számításoknak. A KSH kimutatása szerint a tavalyi fogyasztóiárszint-növekedés Budapesten 15,6 százalék, vidéken pedig 16,2 százalék volt. A gyermektelen házaspárok kiadásai 14,1 százalékkal emelkedtek, az egygyermekeseké 16,1 százalékkal, a kétgyermekeseké 17,2 százalékkal, míg a három- vagy többgyermekeseké 18,4 százalékkal. Bár a Statisztikai Hivatal fokozatosan korszerűsíti a számítási módszereit, az alkalmazott módszert sokan és sokféleképpen vitatják. Legutóbb a parlament kereskedelmi bizottsága kezdeményezett e tárgykörben felülvizsgálatot, ám nemigen jutottak ötről a hatra.

Nem is juthattak, mert csupán azokból az adatokból és számításokból indulhattak ki, amelyekkel a KSH is rendelkezik.

Független szervezet Magyarországon nem végez árindexszámítást, így mind a szakmai, mind a társadalmi kontroll lehetősége csekély. Pedig ha valamilyen okból nem fontos — illetve különböző hatalmi érdekeknek, presztízs-szempontoknak engedve torzít — az árindex mérése, hibás lesz az ebből következő egyéb számítások (például a létminimum vagy a társadalmi minimum) értéke is. Nem csupán a manipulálás veszélye miatt kellene tehát e kérdésben a mainál tisztábban látni, hanem azért is, hogy a kormányzat a társadalmi közmegegyezést segítő, hatékonyabb gazdaság- és szociálpolitikai intézkedéseket hozhasson.

A fejlett piacgazdaságú országokban a hivatalos statisztikák mellett a szakszervezetek és a fogyasztók érdekvédelmi szervezetei is végeznek árindexszámításokat, s ezek nyomós érvként esnek a latba a kormányzattal folytatott ár-bér tárgyalásoknál. Nálunk ez a kérdés eddig nem tűnt ennyire „húsba- és kenyérbevágónak”, ám a tavalyi, idej áremelkedések már súrolják a lakosság tűrőképességének a határát, ezért a hatalomnak — a társadalmi béke megőrzése reményében — alkalmaznia kellene a világszerte bevált, az inflációs hatásokat részben ellensúlyozó, a szociális különbségeket mérséklő indexálás módszerét. Ennek sokféle módja ismert, s anélkül hogy belemennénk a technikai részletekbe, jelezni kell: indexálni lehet a béreket, a nyugdíjakat a személyijövedelmadó-kulcsokat és a hitelkamatokat is. Mind ez érdekegyeztetési alku folyamán dől el, s mint ilyen a bérharc új — egyezkedésre alkalmas — formáját jelenti. Ahol, ha a szakszervezetek erősek, s van a kezükben elég muníció (például megbízható árindexszámítás), eredményt is elérhetnek. Erre akad jó példa — hogy ne menjünk messzire, a szomszédos Ausztriában is. Igaz, ott az érdekegyeztetés nem a látszat-reformok kipipálandó lajstromába tartozik, hanem kipróbált és működő mechanizmussal, intézményekkel és megbízható számításokkal rendelkezik.

BOSSÁNYI KATALIN

Újabb visszahívási javaslat

A múlt hét végén újabb országgyűlési képviselő visszahívására szerveztek aláírásgyűjtési-akciót Budapesten: a Zuglói 43. számú választóközterben gyűjtött aláírásokat az e célra alakult Zuglói Közéleti Tömörülés, melynek aktivistái a FIDESZ, az MDF, a KISZ, a Kisgazda Párt és az MSZMP tagjaiból verbuválódtak. A kétnapos akció alatt összesen 2500 aláírás gyűlt össze, 600-zal több, mint a visszahíváshoz törvényileg előírt szükséges 10 százalék. Németh László Ákos, a Tömörülés vezetője szerint Dauda Sándor képviselő — bár több választópolgár intervensiált, hogy javasoljon népszavazást a bős-nagymarosi vízlépcső építésének továbbfolytatása ügyében, illetve szavazzon az építkezés folytatása ellen — az építkezés befejezése mellett voksolt. Döntését levélben is megindokolta az emiatt tiltakozó polgároknak. Levele szerint döntését a va-

lasztok „többségének akartát figyelembe véve” hozta meg. A képviselő a többség akaratáról úgy értesült, hogy — mint levelében írja — több lakossági fórumon vett részt, rendszeres kapcsolatot tart a választókerületében működő politikai körzettekkel, ezúton választóival. Dauda Sándor mozgonyvezető 1985 óta országgyűlési képviselő, a MÁV Hámán Kató vontatási üzemegységében dolgozik.

Közben, ha vontatottan is, zajlik a

másik budapesti képviselő, Vida Miklós, az Országgyűlés alelnökének visszahívási ügye is. A javaslat pillanatnyilag a Hazafias Népfront VIII. kerületi bizottsága előtt van, ahol még ellenőrizni kívánják az összegyűjtött aláírások hitelességét. A továbbiakat illetően azonban meglehetősen nagy az ügyintézők tanácstalansága, mert ha az aláírásokat hitelesnek találják is, a választási törvény semmilyen pontos útmutatást nem ad a tekintetben, ki és hogyan bírálja el a visszahívási kérelem indokoltságát, s ha ez megtörtént, mikor kell a visszahívási javaslatot eljuttatni a HNF Országos Tanácsának, majd az Elnöki Tanácsnak.

Kitoloncolás = halál?

Nem ért egyet az Erdélyi Szövetség elnöke azzal, hogy az Országgyűlés döntése érdekében az erdélyi menekültekkel kapcsolatos intézkedéscsomagot csak egy hónap múlva tárgyalják újra. Márton János elnök, aki egyébként a HNF alelnöke, országgyűlési képviselő, azonnali döntést tart szükségesnek, hogy csak alapos vizsgálattal és bírói ítélettel lehessen bárkit a román hatóságoknak kiadni. Az MDF gyulai szervezetének jelentését követő vizsgálatokba a Legfőbb Ügyészségen és a határőrségen kívül – az Erdélyi Szövetség véleménye szerint – be kellene vonni az MDF meghatalmazottját is, hogy az ügy kivizsgálása valóban objektív legyen.

Márton János elmondta, hogy hozzájuk nem érkeztek jelzések hasonló megszárlásokról, ám a szövetség alelnökét, Nagy László ügyvédet két-három naponta értesítették kitoloncolásokról. Egyértelmű és tényszerű bizonyítékaik vannak, hogy a román hatóságok a kiadott menekültekkel szemben olyan mértékű megtorlást alkalmaztak, hogy az néhány esetben a kitoloncolt személy halálával végződött.

Az Erdélyi Szövetség egyetért a menekülttábor vagy táborok felállításával, de azt kizárólag nemzetközi ellenőrzés mellett tartja elfogadhatónak. Ez azért fontos, hogy a magyar-román vizsály felülemelkedjék a helyi konfliktus szintjén, és a nemzetközi közvéleményt minél tárgyyszerűbben és alaposabban tájékoztathassák.

Az Erdélyi Szövetségnek pillanatnyilag 20 tagszervezete van, de folyamatosan érkeznek az újonnan alakuló szervezetek felvételi kérelmei. A decemberben alakult szövetség már 40 ezer tagot számlál, akik között vannak a 20-as években az első nagy menekült hullámmal érkezettek és utódaik, bukovinai székelyek, illetve az utóbbi időben érkezett menekültek. A szövetség elsődleges feladatának tekinti, hogy a magyar társadalmat minél pontosabban tájékoztassa az erdélyi magyarok életéről, s folyamatosan kísérik figyelemmel az ott élők sorsát, helyzetét.

Újabb vissza- hívás

Dr. Vida Miklós után újabb visszahívási kísérletekről hallat napjainkban a sajtó. Legutóbb Dauda Sándor zuglói képviselő ellen indult ellentétes előjelű korteshadjárat. A FIDESZ egyik képviselője kérdésünkre elmondta, hogy csak az elmúlt hét végén (január 7-8.) több mint 2400 aláírás gyűlt össze.

Az érintett kerületben Sárosdiné Szülek Máriától érdeklődtünk: váratlanul érte a hír a XIV. kerület illetékeseit?

– Korábban részt vettünk a Magyar Demokrata Fórum egy rendezvényén, ahol értesültünk arról, hogy kezdeményezni fogják Dauda Sándor visszahívását. Most tehát nem ért váratlanul az aláírások gyűjtésével kapcsolatos hír.

– *Felkészültek-e arra, hogy az ügy előbb-utóbb hivatalos úton is önökhöz kerülhet?*

– A visszahívással kapcsolatban még meglehetősen nagy a tájékoztatlan-ság szerencsére az országban. Az bizonyos, hogy ha megkapjuk a megfelelő számú aláírást tartalmazó listát, először a hitelesség kérdését kell felvetnünk. Tekintve, hogy nincs semmiféle gyakorlatunk, még nem tudom pontosan, hogy mi lesz a teendőnk! Csak arra tudok gondolni, hogy ebben a feladatban segítségünkre lesznek a népszerűség-nyilvántartással foglalkozó szakemberek.

– *Mit lesznek, ha mind-ezek után a szavazásig jut az ügy?*

– Ebben az esetben ugyanúgy kell eljárunk, mint a képviselő-választások során, de természetesen negatív előjellel. Ám reméljük, hogy idáig nem jutnak el a dolgok.

D. J.

ÖTLET, 1989. JAH. 19.

Miért akarja az MDF Cservenka Ferencné visszahívni?

Magyar Hírlap, 1989. jan. 21

Gödöllő – még az aláírásgyűjtés előtt

Gödöllő—Isaszeg négyes választókerületének 1985-ben mintegy 27 ezer választópolgára volt. Cservenka Ferencné választották meg képviselőnek. Most a Magyar Demokrata Fórum helyi szervezete kezdeményezi a képviselő visszahívását. Ehhez mindenekelőtt csaknem háromezer választásra jogosult polgárt kell megnyerni. Az aláírásgyűjtés a jövő hét végén indul meg. Tegnap számunkban közzítettük, miként reagált a visszahívás kezdeményezésének hírére a képviselő. Most lássuk, mit tartogat tarsolyában az MDF helyi szervezete, milyen érvek, ellenérzések, indokok alapján készülnek visszahívni a képviselőt.

Varga Kálmán, a gödöllői múzeum igazgatója, az MDF helyi csoportjának tagja, a visszahívást kezdeményezők egyike:

— Tavaly októberben huszonhatan alakítottuk meg az MDF gödöllői csoportját, azóta még hatvan ketten csatlakoztak hozzánk. A tanáccsal, a helyi szervezettel jó a kapcsolatunk. Az MDF képviselőt az elnök meghívta a tanácsülésekre, azokon tanácskozási joggal részt vehetünk. A társadalmi szervezetekkel langyos a kapcsolatunk.

— Cservenka Ferencné Gödöllőn tavaly november végén tartott képviselői beszámolót, amelyen az MDF tagjai is részt vettek, s a találkozóról kritikus hangú beszámolót közölt a Hírel című folyóirat. Miről esett szó a beszélgetésen?

— Mi abból indultunk ki, hogy a mai magyar parlament képviselőjének súlyos politikai kérdésekben kell döntenie, nem úgy, mint régebben. Most nem az a kérdés, hogy Gödöllőn megépül egy járdaszakas vagy sem. Arra voltunk kíváncsiak tehát, hogyan vélekedik az országos gondokról a képviselőnk, mi az álláspontja néhány konkrét kérdésben. Felvettük, hogy mi legyen a munkásörsséggel, mi a véleménye a bős-nagymarosi vízlépcsőről, az új adórendszerrel, hogy kit, milyen érdeket képvisel ő személyesen a parlamentben. Kérdéseinkre vagy kitérő, vagy semmilyen választ nem kaptunk. Azután fél kilenckor kurtán-furcsán lezárta a beszélgetést a népfronttitkár. Az eset után merült föl bennünk, hogy talán vissza kellene hívni a képviselőt. A kérdésben sokáig nem sikerült egységes álláspontra jutni, alaposan megvitattuk, hogy mi szól a visszahívás mellett, és mi ellene. Végül úgy döntöttünk, hogy megpróbáljuk kezdeményezni a visszahívást, mert Cserven-

ka Ferencné nem megfelelően képvisel bennünket a parlamentben.

Reformidőben mereven?

— Mivel tudják ezt alátámasztani, igazolni?

— A parlament szerepe megnőtt, tevékenysége fölélnkült, nem mindegy, ki ül ott, mikor, mire szavaz, mi mellett kötelezi el magát. Igaz, kilenccvenben választások lesznek, de megítélésünk szerint rendkívül fontos, ami addig történni fog. Havonta, kéthavonta születnek rendkívül fontos rendeletek. A képviselőnk a parlamenti vitákon meglehetősen passzív, nem szólal föl. Bős-Nagymaros vitáján az építkezés folytatására, befejezésére szavazott. Felmerült bennünk, hogy másként kellett volna állást foglalnia. A novemberi találkozóan arra kértük, hogy az egyesületi törvénytervezet vitáján támogassa a pártalapítás lehetőségét, s ellenezze, hogy külön párttörvényre lenne szükség a többpártrendszer kialakítására. Ő éppen ellenkezőleg szavazott. Egyébként pedig rendkívül merev politikai álláspontot képvisel, nem a reformok mellett áll. A helyi ügyeket tekintve: harminc éve képviselő, s Gödöllő elmentmondásos fejlődése, vagy éppen fejlődésképtelensége miatt részben őt is felelősség terheli. Meggyőződésünk, hogy lépni kell, legyen ő a harmadik képviselő, akinek visszahívását kezdeményezik a választók, vagy azok egy csoportja. Cservenkáné régi politikus. Minden korszaknak megvan a maga követelményei, törvényszerűségei. Napjaink politikája mást követel, mint az elmúlt időkaké.

— Volt olyasmi, ami a visszahívás kezdeményezése ellen szólt?

— Igen. Cservenkáné két éve a

város díszpolgára, fölmerül, hogy vajon érdemes-e konfrontációt vállalni a többi társadalmi szervezettel? Ezzel a lépéssel meg-
ronthatjuk a kapcsolatot.

— *És mi történt azóta, hogy bejelentették: kezdeményezni próbálják a visszahívást?*

— Eddig állásfoglalás nem született. Nagy a bizonytalanság. Egyértelműen még senki sem tette le a voksát. Közgyűlésünkön megjelent az MSZMP városi első titkára, s felolvasta a párttagság egy közelebbiről meg nem nevezett részének véleményét. Ez is a bizonytalanságról árulkodott ugyan, de az sem egyértelmű, hogy el-
tárnék lépésünket.

Az MSZMP álláspontját képviselem

Gödöllőn ma nagy a felfordulás: József Attila, Radnóti Miklós szellemi mentorára, Sik Sándorra, a szerzetes tanárra és költőre emlékeznek születésének 100. évfordulóján. A gödöllői születésű piarista tanár emlékét kényszerű csönd övezte az utóbbi évtizedekben, ma viszont szinte elképzelhetetlen, hogy meg ne emlékezzen róla a város. A város díszpolgára és képviselője, Cserevka Ferencné is hivatalos a pénteki (a tegnapi — A szerk.) ünnepségre. A képviselővel tegnap telefonon beszélgettem:

— *A novemberi képviselői beszámolón megkérdezték öntől, hogy kit képvisel? Azt válaszolta, hogy az MSZMP-t...*

— Maga mit mond a helyemben, ha egy alternatív szervezet képviselőitől ilyen kérdést kap? Én velük szemben *igenis* az MSZMP álláspontját képviselem. Többpártrendszerben ez természetes. Speciális helyzet, hogy ma egypártrendszer van. Én 30 éve azt a politikai platformot képviselem, amit támogatnak a választók.

És tévedés az is, hogy 30 éve vagyok gödöllői képviselő. 13 vagy 15 éve vagyok csak az, korábban Szigetszentmiklóson, azelőtt pedig Budapesten választottak meg. Az pedig nem felel meg a valóságnak, hogy passzívan vennék részt az Országgyűlés munkájában. Al-
elnök voltam éveken keresztül, s

nem volt még egy olyan alelnök, aki annyi bizottsági ülésen vett volna részt, mint én. Még én szóltam a sajtóosztálynak, hogy ne hozzák le a lapok a hírt, mert tele vannak az újságok azzal, hogy a bizottsági ülésen részt vett és felszólalt Cserevkané, meg ezt vagy azt az államférfit fogadta.

Mit mondanak még? Hogy a kormány mellett szavazok? Most nem helyi dolgokról van szó, nem a tanácstagi beállítást kell adni. Megkérdezték tőlem azon az ülésen azt is, hogy magyarul beszéljek, mi az a szocialista világkép. Erre azt mondtam, hogy hirtelenjében nem tudok választ adni, de ha tudomást szerzek róla, megkeresem személyesen az illetőt és elmondom, hogy mi a szocialista világkép. Így sorolhatnám végig, de szükségtelennek tartom, hogy az MDF összes felvetésére válaszoljak, hogy minden korábbi, már elfelejtett, lezárt kérdést újból fölmelegítsek.

A tanács még tanácstalan

Pap István, a gödöllői városi tanács elnöke:

— Én elsieltetnek tartom az MDF kezdeményezését, mert mielőtt ebben a kérdésben állást lehetne foglalni, meg kell vizsgálni a képviselő egész eddigi tevékenységét. Félrevezető lehet, hogy csak az egyik vagy csak a másik oldalról értékeljük munkáját. A szubjektív véleményeket elmondhatnám, de annak semmi haszna. Tanácsülés elé visszük ezt a kérdést, vitassa meg a testület, és foglaljon állást arról, hogy milyen képviselő Cserevka Ferencné. Az egész települést érintő kérdésben kell határozni, ne döntsön egyedül egyetlen társadalmi szervezet sem. Jelen voltam azon a közgyűlésen, ahol minimális többséggel szavazták meg az MDF tagjai, hogy kezdeményezni fogják a visszahívást. Nehezítem meg, hogy fel sem tudtam készülni a közgyűlésre, mert a meghívón ez a napirendi pont nem szerepelt. Mi a tanácsülésen közösen kialakítjuk majd az álláspontunkat, és ha úgy döntünk, hogy nem tudjuk osztani az MDF véleményét, akkor kénytelenek leszünk az egész településen a visszahívás ellen agitálni.

Stépan Balázs

MAGYAR HIRLAT

89. 1. 21.

„Eszem ágában sincs pártot alapítani”

A Cservenkáné-ügy

Harmincnégy
gödöllői
lakos akciója

A napokban röpött föl a hír, újabb visszahívási kísérletről. Ezúttal Cservenka Ferencné, a Gödöllő 4-es választói körzet országgyűlési képviselőjének, a Parlament tavaly októberig alelnökének visszahívását kezdeményezte a Magyar Demokrata Fórum gödöllői szervezete. Pontosabban: a nyilvános közgyűlésen a gödöllői szervezet 78 tagjából csak 60 jelent meg és abból is csak 34-en szavaztak a visszahívás megszervezésére. Indok: a képviselő országgyűlési passzivitása, valamint állásfoglalása a bős-nagymarosi vízlépcső építése mellett, továbbá Gödöllő három évtizedes fejlődésében játszott úgymond ellentmondásos szerepe.

Cservenka Ferencné — aki mintegy két évtizeden át töltötte be a Pest megyei pártbizottság első titkári funkcióját — egyáltalán nem a passzivitásáról ismeretes. Olyannyira, hogy a közelmúltban elterjedt róla az a hír is: egyik szervezője bizonyos új Magyar Kommunista Pártnak.

— Hallott-e erről a hírtől? — kérdezte a Vasárnapi Hírek.

— Természetesen hallottam róla, mint ahogy sok más híresztelésről is.

— Ezek szerint valótlan?

— Eszem ágában sincs új pártot szervezni, mert én annak örülnék, ha az MSZMP lenne egységes és erős párt. Egész munkámmal erre töreksem. Én ennek a pártnak vagyok a tagja, semmiképpen sem válok a likvidátorává, márpedig más párt szervezésével azt tenném.

Ezt a szellemet tükrözi az a több kérdésre kiterő interjú is, amely a Pest Megyei Hírlap szombati számában jelent

meg Cservenka Ferencnével. Ebben kitér arra az ugyancsak fölkapott kijelentésére, miszerint még novemberben, a Hazafias Népfrent meghívására rendezett, gödöllői összejövetelen azt mondta volna: nem a választóit, hanem a pártot akarja képviselni a Parlamentben.

— Azon az összejövetelen — nyilatkozta most a lapnak — én a kormány 1989. évi költségvetéséről tartottam tájékoztatót, és nem a képviselői munkám értékeléséről. Ott valóban megkérdezték tőlem, hogy van-e programom. Azt válaszoltam, hogy olyan programom nincs, amely a párt és a kormány célkitűzéseivel ellentétes lenne. Azt támogatom, ami a fejlődést, a kibontakozást szolgálja.

A szombati Magyar Hírlap is foglalkozik a gödöllői ügyvel. E cikkből is kiderül, hogy a képviselőnő azon a bizonyos beszámolón egy alternatív szervezet tagjának kér-

désére válaszolta, hogy velük szemben képviseli az MSZMP álláspontját. Ez — mint mondtam — többpártrendszerben természetes. Speciális helyzet, hogy ma egypártrendszer van.

Ugyancsak a Magyar Hírlapnak adott nyilatkozatában szól arról, hogy az ellene indított akció része a hatalomért folyó harcnak. „Azok ellen irányul, akik szilárdan a kormányt támogatják. A bős-nagymarosi vízlépcső mellett 317 képviselő szavazott. Büntető expedíció indult a Parlament ellen. Jönnek majd a többiek utánam! Már bejelentettek neveket, akiket szintén vissza akarnak hívni. Ez a harci módszerük, a visszahívás.”

Az akció nyilvánvalóan sokakat foglalkoztat Gödöllőn. Tény azonban, hogy megelőzően a gödöllői Ganz Árammérő Gyar legutóbbi munkásgyűlésén tömeges megbecsülést tanúsítottak a képviselőnő iránt. Megemlítve azt a fejlődést, amelyet a város — képviselőségének köszönhetően is — elért. Így egyebek között abban, hogy napjainkig is ide koncentrálódik a magyar agrártudomány és agrárfejlesztés programja, itt épül fel a biotechnológiai kutatóközpont és a megye más

részeivel együtt, elsőként terjedt el annak idején a meléküzemági tevékenység, amely megerősítette a termelőszövetkezeteket, fellendítette az ellátást.

Ertesülésünk szerint a gödöllői párttagság egy csoportja is állásfoglalást juttatott el Cservenka Ferencné mellett a városi pártbizottságra. A gödöllői Városi Tanács elnöke, Papp István, a Magyar Hírlapnak nyilatkozott úgy, hogy nem dönthet egyetlen társadalmi szervezet, így a Magyar Demokrata Fórum sem, az egész települést érintő, olyan kérdésben, mint a képviselő visszahívása. Ezért az ügyet a város tanácsulése elé szándékoznak terjeszteni.

Vasárnapi Hírek

Magyar Nemzet, 1989. Jan 21

Mi lesz az aláírásokkal?

Átadták a zuglói képviselő visszahívásának indítványát

Országgyűlési képviselő visszahívását kezdeményező aláírás-gyűjtésről többször tudósítottuk már olvasóinkat. De mi történik akkor, ha összejött az előírt számú kérelem? Hogyan folytatódik tovább az eljárás? Mivel jogszabály erről nem rendelkezik, a zuglói 45. körzet képviselőjének, Dauda Sándornak visszahívását kezdeményező csoport képviselője, Németh László Ákos, először a kerületi népfronthoz fordult, ahol az Elnöki Tanácsot ajánlották, mint illetékest az összegyűjtött aláírások átvételére. Az Elnöki Tanács titkárságán az országos választási elnökséget tartották erre hivatottnak, ott pedig úgy tudták, hogy az érintett kerületben kell átvenni a több mint 2500 nevet tartalmazó íveket. Végül a *Hazafias Népfront Országos Tanácsának* munkatársa dr. Szidonya Etelka fogadta péntek

délután a Zuglói Körzet Tömb-rülés, a visszahívást kezdeményező csoport — képviselőit. Elismervény ellenében átvette az íveket, majd a küldöttek kérdéseire válaszolva elmondta, hogy a választási törvény sajnos nem szól részletesen arról, mi ilyenkor a teendő és mennyi idő múltán kerülhet sor szavazásra a képviselő mandátumáról. A népfrent munkatársa úgy vélte, hogy *nincs szükség egyenként ellenőrizni az aláírások hitelességét*, felesleges lenne ezzel zaklatni az állampolgárokat, ki kell írni inkább a szavazást, ott majd kiderül, mit akarnak az emberek.

Az aláírásokat most elküldik a kerületi választási elnökségnek, hogy pontosan kinek, azt egyelőre homály fedí, mivel nem tudják, ki az elnökség vezetője.

(dési)

Elvi állásfoglalás, nem belügyi szervek...

A VIII. kerületi választási elnökség közleménye

(MTI) A VIII. kerületi választási elnökség az alábbiak közlésére kérte fel az MTI-t:

Az utóbbi napokban többször foglalkozott a sajtó az országgyűlési képviselők visszahívásának problémájával. A *Magyar Nemzetben* például megjelent *egy olvasói levél*, amely a Miért idéznék belügyi szervek elé a képviselő visszahívását szorgalmazó választókat? címet viselte.

A VIII. kerületi választási elnökség leszögezi: mivel képviselő visszahívására eddig még nem volt példa — az eljárás jogszerűségét biztosítandó — az igazságügyi, ... valamint a Belügyminisztérium *szakértőinek segítségét* kérték. Mint ismeretes, a Belügyminisztérium tanácsi főosztálya felelős a választások technikai lebonyolításáért is.

Mivel a VIII. kerületi választási elnökségnek érkeztek elsőként visszahívást kezdeményező aláírások, az említett két minisztériumhoz kellett fordulniuk, hogy a szakemberek *elvi állásfoglalással, módszertani útmutatással* segítsék kiküszöbölni a joghézag adta hiányosságokat. Erről van

szó, nem pedig a választók belügyi szervek elé idézéséről. A félremagyarázás rosszindulatú és az ügyet sem viszi előbbre.

Az olvasói levéllel kapcsolatban ugyancsak közleményt juttatott el az MTI-hez péntek délután a Belügyminisztérium. A közlemény megállapítja, hogy a Magyar Nemzetben megjelent olvasólevél címe rosszindulatú félreértésekre is alkalmat adhat, ezért leszögezi: választási, visszahívási ügyekben eddig sem idéztek senkit a belügyi szervek elé, s ezután sem idéznek be senkit.

A közlemény emlékeztet arra, hogy 1987 végén, a kormányzati tevékenység korszerűsítése során a Minisztertanács megszüntette Tanácsi Hivatalát, amely a többi között részt vállalt a választásokkal kapcsolatos állami feladatokból is. A megszűnés után a Tanácsi Hivatal feladatait és hatáskörét a kormány a belügyminiszterre ruházta át. Jelenleg a tárca közigazgatási feladatai közé tartozik az is, hogy a kormány megbízásából kidolgozza a választásokra vonatkozó jogszabályok tervezeteit.

Reformpártiság — ellenérvekkel

— Ezek szerint az ügyészség az alkotmány felülvizsgálatát illetően nem „reformpárti”?

— Korántsem akarom azt a látszatot kelteni, hogy az ügyészség vagy az ügyészi vezetők „hivatalból” ellenzik a munkájukat érintő reformelképzeléseket. A közelmúltban tartott ügyészségi tudományos tanácskozáson elhangzott előadások is igazolják, hogy az ügyészség igenis reformpárti. Ennek megfelelően én személy szerint is egyetértek az Alkotmánybíróság és a Legfőbb Állami Számvevőszék létrehozásával, továbbá a közigazgatási bíráskodás bevezetésével. Azokkal a nézetekkel azonban vitatkozom, melyek szerint az említett új jogintézmények pusztán létküldés fellegessé tesznek egyes ügyészi feladatokat. A közigazgatási bíráskodás bevezetése után is szükség lesz tehát az államigazgatás ügyészi felügyeletére, mert például az állampolgár javára szóló, ám törvénytörő határozatok csak így kerülhetnek bíróság elé. Azt is tudni kell, hogy egyetlen bíróság sem jár el „hivatalból”, az ügyész változatlan kötelessége tehát, hogy a bíróságok munkáját (ide értve a polgári bíróságokat éppúgy, mint a közigazgatási vagy a cégbíróságokat) keresetek benyújtásával és megfelelő indítványok megtételével mindenkor támogassa. A szervezet bizonyos belső átalakítása — elsősorban a tevékenységi formák korszerűsítése — elhatározott szándékunk, az ügyészi funkciók maradéktalan ellátását azonban — ide értve a vádképviselést is — csak az Országgyűlésnek alárendelt, független szervezetben látjuk biztosítottaknak.

Bodnár Lajos

NEPSZABADSÁG,
1989. január 20.

Cservenka Ferencné visszahívását kezdeményezték Gödöllőn „Milyen demokrácia ez?!”

A rádió Déli Krónikájában hangzott el tegnap, hogy az MDF gödöllői szervezete kezdeményezte Cservenka Ferencné országgyűlési képviselő visszahívását. A hír nyomán II. kerületi otthonában délután telefonon felhívtuk a gödöllői képviselőt, hogy megtudjuk, miként fogadta a hírt, fölkészült-e arra, hogy választói a bizalmukat készülnék megvonni tőle, képviselői ténykedése, politikai szereplése miatt?

— Igen, fel voltam készülve, merthogy cibálják most a képviselőket erre-arra. Amennyiben a véleményemre kíváncsi: ez a hatalomért folyó harc megnyilvánulása! Azok ellen irányul, akik szilárdan a kormányt támogatják, a kormány fölvetése mellett vannak. A bős—nagygyarosi vízlepcső mellett 317 képviselő szavazott. Büntetőexpedíció in-

dult a parlament ellen. Jönnek majd a többiek utánam! Már bejelentettek neveket, akiket szintén vissza akarnak hívni. Nekik (a képviselőnek itt nyilván a visszahívást kezdeményezőkre gondolhat) ez a harci módszerük, a visszahívás. Hova jutunk, milyen demokrácia lesz ebből?!

— Antidemokratikus lenne a visszahívás intézménye? Ön annak tartja?

— Naiv kérdés, gondolkozzon el azon, mi a helyzet... Én mindenesetre veszem a lapot, ha nyílt a csata, csatázni fogok...

Megkérdezzük természetesen az MDF álláspontját — ezt is szívesen közölnénk holnapi számunkban. A képviselőnőtől is érdeklődünk, mi a válasza az elene felhozott érvekre.

S. B.

Hozzászólás cikkünkhöz

A Jurta és az APEH

A Jurta Színház képviselője az 1989. január 16-án megtartott sajtóértekezletén az APEH-el kapcsolatban a tényeknek nem megfelelő kijelentést tett. Az alábbiakban a tényekről kívánunk tájékoztatást adni:

A Jurta Színház 1988. év elején tájékoztatást kért az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivaltól az alapítványokkal és közérdekű kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos adókedvezményekről, amire a következő részletes felvilágosítást kapta: a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1987. évi VI. tv. 17. § (1) bekezdése szerint összjövedelmet csökkentő kiadásnak, a vállalkozói adóról szóló tvr. 4. §-a alapján adómentesnek minősül az alapítvány céljára, a közérdekű kötelezettségvállalásra fordított összeg.

Az alapítvány és a közérdekű célú kötelezettségvállalás feltételeit a Polgári Törvénykönyv 74/A — 74/E, illetőleg az 593—596. §-a szabályozza. Ebben foglaltak szerint mindkét esetben feltétel, hogy közérdeket szolgáljon és azt az alapítvány, illetve a közérdekű kötelezettségvállalás célja sze-

rint illetékes állami felügyeleti szerv jóváhagyja.

Az alapítvány csak tartós közérdekű célra létesíthető, míg a kötelezettségvállalás egyszeri, konkrét szükséglet — amely érinthez kisebb vagy nagyobb közönséget — részben vagy egészben való teljesítésre szolgálhat.

A fentiekből következően, ha az alapítvány törvényesen létrejött, vagy a befizetés a Ptk. szabályai szerint közérdekű kötelezettségvállalásnak minősül — és csak akkor —, külön kérelem nélkül megilletik az alapítványrendelőt és a befizetőt az új adózási jogszabályokban rögzített kedvezmények. (Az elhelyezett, illetve befizetett összeg a befizető jövedelemadó alapján csökkenti.)

Amennyiben a Jurta Színház az előírásoknak megfelelően állami felügyeleti szervnél, a Fővárosi Tanácsnál a Jurta Színházat támogató alapítvánnyal kapcsolatosan a jóváhagyást megszerzi, úgy a fentiek szerinti kedvezmények megilletik.

ADÓ- ÉS PÉNZÜGYI
ELLENŐRZÉSI HIVATAL

MAGYAR NEMZET, 1989. január 20.

Miért idéznék belügyi szervek elé a képviselő visszahívását szorgalmazó választókat?

Megdöbbenéssel értesültünk róla, hogy a budapesti VIII. kerületi választási elnökség a Vida Miklós képviselő visszahívását követelő aláírások valóságáról az összeállítandó választói névjegyzék alapján kíván meggyőződni, méghozzá igazságügyi és belügyi szakértők bevonásával. Tiltakozunk az ellen, hogy — különösen a mai nehéz gazdasági helyzetben — ilyen értelmetlen bürokratikus eljárásokra pocsékolják az adófizetők pénzét. Az aláírások ellenőrzéséhez, amennyiben ez valóban szükséges, elegendő néhány másodperc gépi idő (100 véletlen szám generálására), továbbá 3—4 népfront aktivista és ugyanannyi fő az aláírásgyűjtők közül, akik két nap alatt párosával végigjárják a véletlenszerűen kiválasztott 100 címet. Ha így legalább 98 aláírás

hitelesnek bizonyul, akkor 99 százalékos biztonsággal állítható, hogy az aláírások közül legalább 2000 valódi. Ez föltétlenül kisebb eltérést jelent a valóságos helyzettől, mintha valamennyi érintett választópolgárnak belügyi szervek előtt kellene megerősítenie a visszahívással való egyetértését.

dr. Szókefalvi-Nagy Béla
akadémikus

dr. Csákány Béla
egyetemi tanár,
a matematikai tudományok
doktora

dr. Csörgő Sándor
egyetemi tanár,
a matematikai tudományok
doktora

dr. Pollár György
tudományos főmunkatárs,
a matematikai tudományok
kandidátusa

Ne az iskola, a szülők kapják az állami támogatást

Ma, pénteken tartja első vitáját az Országos Pedagógiai Intézet dísztermében a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete. A helyszín megválasztása különösen tűnhet fel, ha tudjuk, hogy az új szakszervezetben nem kevesen óhajtják — költséges és fölösleges voltak miatt — az egyes minisztériumi és tanácsi művelődési szervezetek és az OPI megszűntét.

Ma a disputa az iskolaügy gazdasági körülményeiről folyik. Ezek közül sokan csak a fizetéseket tesszük szóvá, pedig a gondok jó része nem egyszerűen költségvetési eredetű. Az oktatás finanszírozásával kapcsolatos sokféle elképzelés közül különös figyelmet érdemel az, amelyik az egy gyerekre jutó — ma még ismeretlen nagyságú — állami támogatást a szülők kezébe adná, hogy a család dönthesse el: melyik iskolának, milyen színvonalú és tartalmú oktatási tevékenységét fizeti meg. Így a különböző társa-

dalmi szervezetek, közösségek maguk is tarthatnának fenn iskolákat, mert az intézmények anyagi helyzete nem az államigazgatástól, hanem „a piac értékítéletétől”, azaz munkájuk eredményétől függne.

A gazdasági és szervezeti, a pedagógusok élet- és munkakörülményeit érintő kérdéseken kívül megvitatják az érdekvédelem hagyományosan szakszervezeti feladatait is.

A programtervezet megvitatása után kell eldöntenie annak, hogy a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete a szakmai ügyeken kívül foglalkozik-e társadalmi-politikai kérdésekkel.

Az ügyvivőtestület egy héttel ezelőtti ülésén — más szakszervezetekhez hasonlóan — értékelte a január 9-i áremeléseket. Véleményüket, amelynek lényege a kormány költségvetési politikájának elutasítása, elküldték Németh Miklós miniszterelnöknek.

(koncz)

Magyar Nemzet
1989. 1. 28

A többség határozhat...

A képviselői visszahívás

Tartalommal kezd megjelenni egy eddig formális jogintézmény: a képviselői visszahívás. Mint ilyenkor lenni szokott, felszínre jönnek az intézmény hézagai, előbukkannak a jogállamiság apróbb fehér foltjai. Most igazolódik az a régi — Bibó István által is megfogalmazott — igazság, hogy milyen nagy szükség van a demokráciá objektív technikáira, ha a demokrácia ősi kérdéséhez jut el (vagy vissza) a társadalmi fejlődés. Ez az ősi kérdés nem más, mint a kisebbség—többség viszonya.

Nem árt idézni a törvény idevonatkozó rendező elvét, miszerint a visszahívásról minden választókerületben a többség határozhat. A visszahíváshoz — a mandátum keletkezésénél ismert szabály mintájára — a választópolgárok több mint a felének a szavazásában való részvétele és az szükséges, hogy az érvényes szavazatok több mint a fele a visszahívás mellett legyen.

Politikai harc

Nem is az előbbi tételen folyik a vita, hanem sokkal inkább egy fontos kisebbségvédelmi eszközön. A törvénynek azon a kisebbségeknek politikai részvételt biztosító reguláján, hogy a képviselők visszahívását az érintett választópolgárok legalább tíz százaléka kezdeményezheti. E szabály segítségével egy véleményformáló kisebbség kikényszerítheti a többség állásfoglalását és érveit alapján akár többséget is szerekelhet. Szokatlan ez a demokratikus lehetőség a többséget évtizedeken keresztül természetesen, és adottnak gondoló társadalomban. Szokatlan a kisebbségi szerveződések megjelenése, szokás, hogy törvényes keretek között politikai harcba fognak vélt vagy valós igazukért.

A jogállamiság lényege, hogy a politikai konfliktusok feloldásához nyilvánosságot teremtő törvényes keretek kellenek. A képviselők tényleges felelősségre vonása eddig többnyire nem a nyilvánosságot teremtő alkotmányjogi intézmények keretei között történt, hanem szinte kizárólag a politikai viszonyok világában. A politika az egyszerűbb és gyorsabb eljárást biztosító jogi lehetőségeket használta fel. Kedvelt intézmény volt a képviselők lemondása (lemondatás), amely a legismertebb és a legkevésbé nyilvánosságot teremtő formája a mandátum megszűnésének. (Az 1953—1958 közötti parlamenti

ciklusban például 39, az 1965—1980-es ciklusban eddig 7 képviselő mondott le, többségük politikai okok miatt.) Idézhető lenne olyan példa is, hogy az Elnöki Tanács az Országgyűlés hatáskörében eljárva kimondhatta a képviselő összeférhetetlenségét, és ez a jogi lehetőség még ma is nyitva áll.

Ezek a felelősségi formák alig ha alkalmazhatók egy demokráciára és jogállamiságra törekvő társadalomban. A képviselőt a felelősségre vonásnak azok az intézményei védhetik meg, amelyek a legnagyobb nyilvánosságot biztosítják. A visszahívás ilyen intézmény, és ez egyúttal széles körű állampolgári politikai részvételt is biztosít.

Joghézagok, kellekek

Ki védi meg a képviselőt? Milyen demokrácia az, ahol egy kisebbség zaklathatja a képviselőt? — teszi fel a kérdést az egyik érintett. A dolgok újszerűsége miatt megértően, mégis értetlenül állok a képviselői félelem előtt. Más irányú félelem van bennem. Nincs kétségem afelől, hogy ez az intézmény is manipulálható, egy bizalomvesztett és szélsőségekben egymás ellen hadakozó társadalomban különös esély van erre.

Kedveznek a manipulációnak a joghézagok. Furcsa ezt megállapítani az után, hogy lelkesen üdvözöltük az 1983. évi III. törvényt, amely jelentősen megreformálta és fontosságára tekintettel önálló fejezetben szabályozta a visszahívási eljárást. Az 1983-as választójogi törvényig a visszahívás a gyakorlatban alig kivihető eljárás volt, a képviselők visszahívása közvetlen demokratikus nagygyűléseken, nyílt szavazással történhetett volna.

A joghézagok jelenleg az eljárás egyes mozzanataiban teremtenek értelmezési zavarokat. Nem világos mindenekelőtt, hogy melyek a visszahívási javaslat kellekei, kihez kell azt benyújtani, hogyan és mennyi idő alatt jut el az indítvány a döntésre jogosult szervhez, az Elnöki Tanácshoz?

A törvény egészére és az intézmény rendeltetésére figyelemmel pontos szabályok hiányában is egyértelműen értelmezhető a visszahívási jog. A visszahívási javaslatot az országgyűlési választókerület székhelyén működő helyi választási elnökségnél kell benyújtani. A választási elnökség csak törvényességi szempontból

vizsgálhatja az indítványt! A választók nyilvántartásával összevetve a visszahívási javaslaton csak azok a magyar állampolgárok szerepelhetnek, akiknek választójoga van (így például legkésőbb a visszahívás napján betöltik tizennyolcadik évüket), és állandó lakóhelyük a választókerületben található. A törvény szelleméből következik, hogy ezt a munkát haladéktalanul el kell végezni. Egyértelmű törvényi előírás, hogy a visszahívási javaslatról, és annak indokairól — közlemény formájában — tájékoztatni kell az érintett választópolgárokat, és természetesen a képviselőt is. A választási elnökség tevékenysége ellen kifogással lehet élni az Országos Választási Elnökségnél. A képviselői választókerületben tevékenykedő választási szervezet a visszahívási javaslatot az Országos Választási Elnökséghez terjeszti fel, amely köteles azt eljuttatni az Elnöki Tanácshoz.

Kétségtelen, a jelenlegi ügymenetben a döntés halogatható, mert nincsenek megszabva a választási szervezeteket kötelező határidők. Az Elnöki Tanácsra nézve is csak annyi található a törvényben, hogy az államfői testület a választási elnökség tájékoztató közleményétől számított harmincnap eltelte utáni időpontra köteles kitűzni a visszahívásról döntő szavazás napját. Ez a harmincnap a „visszahívási agitáció”, a politikai harc garanciális időszak. Határidők hiányában sem nehéz belátni azt, hogy politikailag milyen kár származhat az esetleges halogatásból. A halogatás feltehetően nem tudatos, mert következhet a felkészületlenségéből, a közreműködő szervezetek tehetetlenségéből is.

Meglazult bizalom

A visszahívási javaslat kötelező kelleke az indokolás. A visszahívás anyagi jogi előírása, hogy a választópolgárok akkor hívhatják vissza képviselőjüket, ha megbízatásának nem tett eleget (objektív okból) vagy arra méltatlanná vált. A törvény tehát nem tartalmaz visszahívási okokat, a visszahívási jog keretjellegű, ebből is világosan kiderül, hogy politikai-bizalmi viszonyról van szó. Ha ez a viszony megromlik, a visszahívás indokolt lehet. Az indokolásban a képviselői magatartást (parlamentári állásfoglalását, bizottsági, választókerületi munkáját) kell értékelni. Az értékelés alapja a mandátum relatív kötéttel, a képviselő köteles választóival kapcsolatban tartani, javaslataikkal foglalkozni, előtűk rendszeresen beszámolni. A visszahívás a tartósan meglazult bizalom, a felelősségre vo-

nás intézménye. A visszahívási kezdeményezések (fenyegetések) elszaporodása jelzi, hogy az Országgyűlés 1985-höz képest — a nagy összetételbeli megújulás ellenére — egy részben bizalomvesztett politikai környezetben tevékenykedik. A bizalom visszaszerzéséhez nem a visszahíváson keresztül vezet az út, ekkor csak a pótképviselő lép be. A visszahívás csupán korrekciós intézménye lehet egy hatékonyan működő választási rendszernek. Nem lenne szerencsés, ha tömegesen ezen az egyébként rendkívül konfliktusos intézményen — mert minden felelősségre vonás egyben ítélkezést is jelent — keresztül próbálnánk lemérni bizalmi közállapotainkat. Sokkal inkább hivatott lenne erre egy a kiegyezést, a koalíciót, a bizalmat meghozó új parlamenti választás.

Kukorelli István

Magyar Nemzet
1989. 1. 28

Április 1-jétől a lakosság 60 százaléka városokban él hazánkban.

Az Elnöki Tanács ülését követően Horváth István belügy- és Villányi Miklós pénzügyminiszter sajtóértekezletet tartott.

A megyei várossá, valamint a várossá nyilvánításokkal kapcsolatban a belügyminiszter kifejtette, hogy például a három megyeszékhely: Kecskemét, Nyíregyháza és Székesfehérvár gazdasági fejlődését, egészségügyi és kulturális ellátottságát, a társadalmi struktúrájában bekövetkezett változásokat tekintve napjainkra már megközelítette az öt másik megyei címet viselő várost — Debrecent, Győrt, Miskolcot, Pécsét és Szegedet —, s így született meg róluk a döntés. Az érintett községeknél is értékelték a helyi erőfeszítéseket, a történelmi hagyományokat, és ennek eredményeként nyilvánították mind a negyvenegy pályázót várossá.

Munkatársunk megkérdezte: milyen jövője van a megyei város intézményének, távlatokban érdemes-e egy-egy településnek erre a címre pályáznia? Horváth István válaszá-

ból kiderült, hogy a dilemma már fölmerült korábban is. Az előterjesztésnél például, amelyet a Belügyminisztérium és a régi EVM készített elő, mivel még nincs végleges koncepció az önkormányzattal kapcsolatos szabályozásról. Annyi bizonyos, ennek mindenképpen az lesz a legfontosabb, a fő iránya, hogy kialakuljon a települések egyenjogúsága. Ezt is tudva, valóban támadhat kétely, hogy célszerű volt-e a mostani intézkedés. A kérdés eldöntését a jövőre kell bízni, de az tény, hogy ezekben a városokban most bőséges ambíció volt, s ezt kár lett volna lefékezni, ilyenfajta fejlődésüknek útjába állni.

A várossá nyilvánításokkal kapcsolatban egyébként több kérdés hangzott el, a Magyar Hírlap és a Televízió Híradó például azt firtatta, hogy nem túl sok-e a városok száma a viszonylag kis országunkban. A belügyminisztertől megtudtuk, hogy eddig a magyar népesség 55 százaléka élt a városokban, ez az arány most hatvanra változik, s

ez megfelel az európai átlagnak. A terület- és településfejlesztés 2000-ig szóló hosszú távú koncepciója egyébként 180 várossal számol. Eddig 125 volt, ehhez jönnek most az új városok. Szóba került az is, hogy a kormány belátható időn — öt éven — belül nem tűz napirendre város-sá nyilvánítási ügyet.

Villányi Miklós a takarékbetétről hozott törvényerejű rendelettel kapcsolatban egyebek között elmondta: szeretnék ezzel is megteremteni a rugalmasabb feltételeket a pénzügyintézetek és ügyfelek kapcsolatához. A szervezeti monopólium megszüntetése egészséges versenyt hozhat magával, s várható a reális kamatok megjelenése. Ez utóbbiakról elhangzott még az is, hogy az MNB elnöke meghatározza a kamatok felső határát, de azon belül a pénzügyintézetek dönthetnek: mi éri meg nekik jobban. Az egy évnél hosszabb időre lekötött betéteknél 20, a rövidebb lekötésűeknél pedig 12 százalékos a kamat felső határa.

Borbás Katalin

Néprabadság
1989. 1. 28

Magyar Hírlap 80. 1. 30.

Cservenka Ferencné visszahívásáért

Négyezernél több aláírás

A Magyar Demokrata Fórum gödöllői csoportja kezdeményezte Cservenka Ferencné országgyűlési képviselő visszahívását — adtuk hírül az elmúlt héten. Varga Kálmántól, a helyi múzeum igazgatójától, a visszahívást kezdeményezők képviselőjétől tegnap este arról értesültünk, hogy a három napra tervezett aláírást gyűjtő akció tulajdonképpen már szombaton befejeződött.

A visszahívás megkezdéséhez

csaknem háromezer választópolgár aláírására van szükség. Ezt már 28-an túlháladták az ívekkel körbejárók. A vasárnapi beszedés idején 4160 aláírás birtokában volt az MDF gödöllői csoportja.

Varga Kálmán kérdésünkre elmondta, hogy az adatok még nem véglegesek. Az összesítést kedden estére készítik el, ugyanis száz fv még nem érkezett be.

(braun)

Pozsgay Imre a fiatal közgazdászok országos találkozásán

Vállalkozás és (vagy) demokrácia

Munkatársunktól:

Mintegy 300—400 fiatal vett részt szombaton és vasárnap a közgazdászok sajtótájékoztató országos konferenciáján. A téma, amely a program szerint a „vállalkozó társadalom” címmel lett meghirdetve, tulajdonképpen a magyar gazdaság jövőjét, lehetőségeit vette sorra.

Szombaton Pozsgay Imre államminiszter beszélt a demokrácia és a vállalkozás kapcsolatáról. Nem kétséges — mondta —, hogy már a demokratizálódáson belül is vannak feszültségek, és ha ezt egybevetjük a gazdaság stagnálásával, az elmaradt teljesítményekkel és az abból adódó életkörülményekkel, a konfliktusok mind nyilvánvalóbbá válnak. A demokrácia felfogható úgyis — folytatta az államminiszter —, mint a gazdaságot segítő politikai forma; de úgyis, mintegy humanizációs program. Sokan teszik ma fel úgy a kérdést — kevésbé képzett és értelmi-ségi körökben egyaránt —, hogy miért nem tesszük előbb rendbe egy átfogó programmal a gazdaságot, és ráérünk utána is mintegy luxusként megélni a demokráciát. Ez a megfogalmazás a lehető leghamisabb —, mondta Pozsgay Imre.

Hogy érzik magukat a vállalkozók? Szombat délután

több kisvállalkozás vezetőivel és Kemenes Ernővel, az Országos Tervhivatal államtitkárával keresték a tanácskozáson résztvevők a kérdésre a választ. A jelenlegi gazdasági szabályozás — többek között Földvári György, a Novarát Kiszövetkezet elnöke szerint — a komolytalan kis befektetéseknek és a csekély szellemi energiát igénylő vállalkozásoknak kedvez. Az államtitkár legsúlyosabb gazdasági problémánkat jelezve emlékeztette a hallgatóságot, hogy az előttünk álló 3—4 évben csupán a külföldi adósságaink után fizetendő kamatok 1—1,5 milliárd dollár terhet jelentenek (körülbelül 70—80 milliárd forintot), miközben az 1 százalékos nemzetijövedelem-emelkedés évente 15 milliárd forint gyarapodást jelent.

Vasárnap délelőtt Gábor András, a Magyar Gazdasági Kamara elnöke, a Tungstam Rt. vezérigazgatója a vállalkozó vállalati magatartás kibontakozásának környezeti feltételeit vette sorra.

Vísi Ferenc, az Országos Árhivatal elnökhelyettese más kiindulásból megközelítve, de ugyanazt a következtetést szűrte le a versenyszabályozás és a vállalkozás kapcsolatáról, amit egy nappal korábban Pozsgay Imre is megfogalmazott: a plurális társadalom piacgazdaságot igényel.

Aláírásgyűjtés Gödöllőn

Ma nyújtják be a visszahívási indítványt?

Mára összehívták a gödöllői választási elnökséget. Mint ismeretes, az MDF városi szervezete kezdeményezte Cservenka Ferencnének, Gödöllő és Isaszeg országgyűlési képviselőjének a parlamentből való visszahívását. Ennek érdekében aláírásgyűjtést szerveztek. A választási törvény értelmében ugyanis egy képviselő visszahívását célzó hivatalos eljárás megindításához a választásra jogosultak legalább 10 százaléka aláírásának összegyűjtésére van szükség.

— A Magyar Hírlap értesülése szerint több mint négyezer, Cservenka Ferencné visszahívását kérő aláírást gyűjtöttek össze eddig az MDF aktivistái. Megkeresték-e már hivatalosan listájukkal a választási elnökséget? — kérdeztük Aufmuth Évától, a Hazafias Népfront Gödöllői Bizottságának titkáratól tegnap reggel.

— Eddig még nem jelentkezett az MDF a választási elnökségnél, lehet, hogy a mai ülésen szándékoznak hivatalosan benyújtani az aláírásokkal megerősített visszahívási indítványt. Az aláírásgyűjtési akciónál tudunk. Általában fiatalok járnak hármassával az fvekkal. Hallottam, hogy több tucat aláírást gyűjtöttek az óvónőképzőben és sok idős ember jelezte, hogy fiatalok csoportjai állították meg őket az utcán aláírássá agitálva.

— A fővárosban Vida Miklós képviselő ellen szerveztek hasonló akciókat, s ott kiderült,

hogyan a választási törvény nem szabályozza megfelelően a visszahívással kapcsolatos kérdéseket. Vagyis, nem tisztázott, hogyan kell kezelni, ellenőrizni a benyújtott aláírásokat.

— Tudomásunk szerint létezik egy állásfoglalása az Igazságügyi Minisztériumnak, amely szabályozza ezt a kérdést. Remélhetőleg, mire szükségünk lesz rá, eljut Gödöllőre, eddig ugyanis csak hallomásból értesültünk ennek tartalmáról — fejezte be Aufmuth Éva.

— Mit tartalmaz a minisztérium állásfoglalása? — kérdeztük dr. Szécsi Máriát, az Igazságügyi Minisztérium munkatársát.

— Ezt néhány mondatban nehéz lenne összefoglalni, a lényege, hogy a képviselőt megválasztó állampolgárok 10 százalékának az aláírása kell a visszahívás kezdeményezéséhez. Az aláírásnak saját kezűleg kell történnie, úgy, hogy az aláíró azonosítható legyen. Tehát jó feltüntetni a lakcímet.

— Szükséges-e az aláírás mellett közölni a személyi számot?

— Nem kötelező, de ajánlatos, hiszen így első pillantásra kiderül, hogy nagykorú-e az aláíró. Természetesen csak az érintett választókerületben állandó lakosok aláírása értékelhető. A gyűjtőíveken szereplő neveket összevetik a ma érvényes választói névjegyzékkel.

M. K.

Miért akarják visszahívni?

Egy: Az MDF gödöllői szervezetének 88 tagja a visszahívás kezdeményezésekor abból az alapvető tényből indul ki, hogy a mai magyar parlament súlyos, az ország jövőbeli sorsát történelmi távlatokban meghatározó kérdésekben hoz döntéseket. Ebből fakadóan különösen nagy felelősség terheli nemcsak a képviselőket, hanem a választópolgárokat is.

Kettő: Cservenka Ferencné az Országgyűlés 1988. évi munkájában oly mértékű passzivitásról tett tanúságot, hogy az a szervezet tagságának véleménye szerint nem támogatja a megindult reformfolyamatokat.

Három: A parlament októberi ülészakán Cservenka Ferencné a bőségszoros vízellátás megépítése, illetve a megépítés folytatása mellett foglalt állást. A gaz tagjai szerint e nagy horderejű kérdésben Cservenka Ferencnének fórumok sorozatán keresztül, kiemelt hangsúllyal kellett volna kikérnie választópolgárai véleményét, ezt azonban nem tette meg.

Négy: A képviselő 1988. november 23-án Gödöllőn tartott tájékoztatóján és az azt követő vitában a gaz meggyőződött arról, hogy Cservenka Ferencné lényeges kérdésekben (például többpártrendszer) nem hajlandó a megfogalmazott választópolgári érdekeket képviselni. A találkozóon tanúsított merev politikai felfogása, a valós problémák által hiábavaló képviselőségének konzervatív, a reformokat nem támogató folytatásáról tettek bizonyosságot.

Öt: Cservenka Ferencné képviselőségének eddigi 30 esztendeje alatt Gödöllő fejlődésében ellehtmondások, erős feszültségek tapasztalhatók. A gaz szerint — támaszkodva a lakosság körében megfogalmazódó spontán vélemények sokaságára — e feszültségekért részben Cservenka Ferencné is felelősnek terhel.

Passzivitása miatt
KELET-MAGYARORSZG. N. 8
Cservenka Ferencné
visszahívását kérik

A gödöllői választási elnökség kedden arról tájékoztatta a Magyar Távirati Iroda Pest megyei munkatársát, hogy a Magyar Demokrata Fórum városi szervezete hivatalosan is kezdeményezte Cservenka Ferencné országgyűlési képviselő visszahívását. Átadta az elnökségnek azt az aláírást, amely szerint választóinak 18,5 százaléka elégedetlen Cservenka Ferencné képviselő működésével, s ezért a visszahívását kívánja. A választási elnökség a városi tanács végrehajtó bizottságához továbbította a 4688 aláírást tartalmazó listát, hogy a névjegyzék alapján megállapíthassák az aláírások hitelességét. Az aláírások hitelessége esetén, illetve, ha az aláírók száma valóban el-

éri a választásra jogosult lakosok 10 százalékát, akkor választást írnak majd ki annak eldöntésére, hogy a lakosság továbbra is Cservenka Ferencné tartja-e alkalmasnak arra, hogy a parlamentben az érdekeit képviselje, vagy sem.

Cservenka Ferencné egyébként 1958-tól a 4. választókerület — Gödöllő, Isaszeg — képviselője, sokáig az MSZMP Pest Megyei Bizottságának első titkára volt, s a legutóbbi időkig az Országgyűlés alelnöki posztját is betöltötte. Az MDF gödöllői szervezete azért kezdeményezte visszahívását, mert megítélése szerint a képviselő 1988-as parlamenti munkája túlságosan passzív volt.

KELET-MAGYARORSZG., 1989. február 8.

Nincs könnyű helyzetben a párttag. A Magyar Szocialista Munkáspárt tagja. Reggel, amikor felkel, meghallgatja a rádiót — mint mindenki más —, majd siet munkahelyére. Ott két falat jött az uzsonnaszünetben vagy a gépállás alatt, megtárgyalja, kikapott a Frédi, de győzött a Vassas, s a vállalat sem lehet rossz. Igen, a szakszervezeti titkár most kapott prémiumot. Aztán letelik, s a párttag hazamegy, s mivel tél van, s nem is tud mást csinálni, beletemetkezik az újságba. Olvassa, hogy főttkára külföldön tárgyal, s helyesel magában, mert kell a kapcsolat. Néha azért eltöpreng azon, jó is lenne, ha egyszer beállítana hozzájuk az üzembe, csak úgy, kísérlet nélkül, szólna ide meg oda, s megkérdezné tőle, hogy látja a világot. A párttag ilyenkor azt gondolja magában, valami olyasfélét feléne, hogy a világ bonyolult. S a lényeg — újabban(?) nehezen látható.

Igen, a világ bonyolult. A párttag tovább olvassa az újságot. Megtudja, nagy vita volt a pártiskolán. Ott volt mindenki. Az MSZMP még a Magyar Demokrata Fórum jelentős képviselői. Megtárgyalták a koalíciót, a többpártrendszert, az új alkotmányt, meg azt, kell-e majd korona a Kossuth-cimerre. A párttag itt kezd elbizonytalanodni. Tudja, jön a holt napi nap, s Kovács szaki, aki mindig olyan kedvében van, majd megkérdezi tőle, mit is akar a párt. Illetve, de hogy így kérdi. Csak egyszerűen: Na, mit is csináltak? Megegyeztek? S a párttag érzi, hogy vagy elvörösödik, ócska sapkáját feltolva a homlokára és elküldi Kovácsot — egyébként legjobb barátját — kániszmegért, vagy csak legyint egyet. Tudja, ez a rosszabb válasz,

mert újabb kérdést szül: Na mi az, te már nem vagy velük!?

S a párttag elbizonytalanodása csak nő, amikor belenéz a tévéműsorba. Látja, hallja, hogy a párttitkár helyesel az alternatívoknak. Van ott kiszagda, szabad demokráta, fideszes, demokráta fórumos, s a párttitkár olyan szépen mosolyog rájuk. Hát inkább mosolyogjon, minthogy kiadáljon, szögezi le magában az igazságot. Aztán eszébe jut, saját párttitkára mindig komoly, mint a vakbélgyulladás. Reggel bemegy az irodájába, aztán este hazamegy, gallérja felhajtvva, siet az mindig. Meg nem állna semmi pénzért. Akkor is, amikor voltak ezek a nagy áremelések — Centrum-hétfők helyett kormányhétfők vannak, mindegyik húszszázalékos, csak az egyik csökkent, a másik rendez árat — nem is lehetett látni egész nap. A párttagnak eszébe jut, még akarta kérdezni tőle, mit mondjon most az embereknek. Biztatás-ként, meg az igazság miatt. De hogy kérdezze meg, ha sohasem látja?!? Új az irodájában, s írja a jelentéseket. Arról, hogy milyen a hangulat. Nem ér ő rá párttagokkal beszélgetni. De akkor az a másik, igen, ott a tévében, hogy ér rá az alternatívokra? Biztosan jobban beosztja az idejét. Reggel korábban kel, s nem az irodájába hívát embereket, hanem kimegy a gyárba, s ott elmagyarázza az áremeléseket, meg azt, mi a párt — a Magyar Szocialista Munkáspárt — politikája. Így délután nyugodtan leülhet beszélgetni, mosolyogni az alternatívókkal.

Csak így lehet, csakis így — nyugtatja magát a párttag, és elmegy pihenni. Újabbban — maga sem tudja miért — nyugtalanabbul alszik s álmatalanul.

Balla Ottó

Csak mosolygunk szépen

PEST NEVEI HIRLAP, 1989. február 8.

**Budapest-vidék 2:1,
hét helyen kifulladt**

Össze-visszahívás

A minap tették közzé az Országos Választási Elnökség tájékoztatóját az országgyűlési képviselők visszahívásának eljárásáról. Egy-egy választókerületben akkor kezdeményezhető ez, ha az ott lakó választópolgároknak legalább tíz százaléka aláírásával és az állandó lakcím vagy a személyi szám feltüntetésével javasolja. Az Elnöki Tanács tűzi ki ezek után a szavazás időpontját az adott választókerületben.

A jelenlegi helyzetről, gyakorlatról, tanulságokról kérdezte a Vasárnapi Hírek *dr. Molnár Bélát*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkárát, aki az Országos Választási Elnökség titkára is.

— Az érvényes szabály szerint a képviselő visszahívásához szükséges, hogy a választóknak több mint a fele az urnához járuljon ez ügyben és ugyancsak több mint ötven százaléka a visszahívás mellett szavazzon — mondotta Molnár Béla.

— **Hány helyen kezdeményeztek már visszahívást?**

— Eddig két budapesti és egy vidéki választókerületben indítványoztak eljárást. Az utóbbiban, a Pest megyei 4. számú választókerületben a mandátumáról lemondott *Cservenka Ferencné* helyére automatikusan a pótképviselő, *Zöld Józsefné* léphet. A budapesti 23-as és 45-ös számú választókerületben pedig (ahol *dr. Vida Miklós*, illetve *Dauda Sándor* a képviselő) összegyűlt a megfelelő számú aláírás. Úgy tudom, talán még hét helyen gyűjtöttek aláírásokat, ám az akciók kifulladtak.

— **Hol tart az ügy a két fővárosi kerületben?**

— Az aláírásokat összevetik a választók névjegyzékével. Ez napokon belül befejeződik. A helyi választási elnökségekben,

ha csak szűrőpróbákkal dolgoznak is, több ezer aláírást, lakcímet kell azonosítaniuk. Késedelmet okozott a jogértelmezés, de ezen már túl vagyunk. A lakosok bizalmáról van szó. Mindenkinek az az érdeke, hogy az eljárás hamar lebonyolódjék.

— **Visszahívható az országos listán szereplő képviselő is?**

— Két módon. Egyrészt, ha az ország választópolgárainak tíz százaléka javasolja a visszahívást, de mert több száz ezer aláírásról lenne szó, ez inkább csak elméleti lehetőség. A másik út: amennyiben a Hazafias Népfront Országos Tanácsának kifogása merül föl a képviselő ellen, akkor visszahívási javaslatot tehet az Országgyűlésnek.

— **Mik az eddigi tapasztalatok?**

— Az aláírások kis százalékát találták illetéktelennek. Ezeket az utcán vagy éppen az aluljáróban toborozták. Felhívom viszont a figyelmet arra, hogy ha az aláírásokat külön lapokon gyűjtik, ajánlatos minden lapon feltüntetni a célt, az indokokat, különben a lapokkal manipulálni lehet. Az érvényben lévő szabály még ideiglenes, hiszen az új választójogi törvény mindent másként alakíthat.

Palkó Sándor

Vasárnapi Hírde,
1989. márc. 5

Cservenka Ferencné:

Az idő tesz igazságot

A gödöllői pótképviselő sem vállalja

Cservenka Ferencné, Gödöllő és Isaszeg országgyűlési képviselője — kinek lemondásáról pénteken értesült a közvélemény —, elhatározásának háttéréről nyilatkozott a Pest Megyei Hírlap szombati számában.

„Az idő majd igazságot tesz” címmel közölt nyilatkozatból megtudhatjuk, hogy már tavaly, amikor leköszönt az Országgyűlés alelnöki tisztjéről, felmerült benne a gondolat, hogy abba kellene hagynia a képviselői tevékenységét is.

— Azóta öt hónap telt el — mondotta Cservenka Ferencné —, és állandó támadásoknak voltam kitéve. Közben sokat megfordultam Gödöllőn, sok emberrel beszéltem, akik felháborodtak az említett támadások miatt. Tapasztaltam

viszont azt is, hogy még a tavaly őszi képest is gyengült Gödöllőn az MSZMP befolyása, de gondolom, ez nem csupán gödöllői jelenség. Viszont mivel én ezt ebben a városban éreztem közvetlenül, arra gondoltam: a körülöttem folyó vita miatt nehogy egy napon majd azzal vádolhassanak, hogy e vita következtében nem tudott létrejönni egy olyan kapcsolat az MDF helyi szervezetével, ami máshol már kialakult, vagy nehogy azt mondhassák, hogy ez a vita meggyengítette a pártalapszervezeteket, netán magát a városi pártbizottságot. Úgy láttam tehát, ha nem tudom elérni, hogy nagyobb erő bontakozzon ki a párt érdekében, akkor jobb lenne félreállnom.

A nyilatkozat további ré-

szében a képviselő kifejté, hogy sok furcsa dolog is erősítette mostani elhatározását. Így például az, hogy diákokat, sőt még az általános iskolák felső tagozatosait is beszerverték az ellene irányuló ak-

cióba. Sokak szerint ezek a fiatalok a nagy üzletek előtt csapatosan gyűjtötték az aláírásokat, noha nem is tudták, hogy tulajdonképpen mi a célja az akciónak. Pedig ezeket a fiatalokat a társadalmi együttélés korrekt szabályaira kellene nevelni.

Cservenka Ferencné egyébként nyilatkozatában megköszöni Gödöllő és Isaszeg választópolgárainak a támogatását, akik bizalmat nyilvánítottak iránta most, a jelenlegi helyzetben is. Megköszöni az ország legkülönbözőbb részeiből öt levélben megkeresők bizalmát is.

Választást irnak ki

A Cservenka Ferencné lemondása folytán megüresedett képviselői helyet — a választójogi törvény értelmében — a megválasztott pótképviselőnek kell betöltenie. Szombati értesülésünk szerint azonban Zöld Józsefné, Gödöllő és Isaszeg pótképviselője, a Ganz Árammérőgyár igazgatóhelyettese nem vállalja a megbízatást, ezért, amennyiben írásban is benyújtja a lemondását, időszaki választáso-

kat kell kiírni. A mandátum visszautasítását Zöld Józsefné egyrészt egészségi állapotával indokolta, másrészt azzal, hogy minden idejét leköti az árammérőgyár közeli átalakítása vegyes vállalatáé. Nem titkolta azonban a következőket sem: „Cservenka Ferencné lemondását, illetve a visszahívási kísérletet a hatalmi harc megnyilvánulásának tekintem”.

Vasárnapi Hírek

1989. MÁRCIUS 5., VASÁRNAP

29

7409

Határozathozatal

A vita lezárását és Kulcsár Kálmán válaszát követően a soros elnök ismertette a határozati javaslatot: „Az Országgyűlés Magyarország alkotmányának szabályozási elveit az előterjesztésnek megfelelően hagyja jóvá. Hatalmazza fel a Minisztertanácsot, hogy a szabályozási elvek, valamint az Országgyűlés vitájában elhangzott javaslatok alapján — különös figyelemmel az állampolgárok — a különböző társadal-

mi szervezetek és csoportok véleményére, készítse el az alkotmány szövegtervezetét. A szövegtervezetet az Országgyűlés alkotmány-előkészítő bizottságának egyetértését követően bocsássa társadalmi vitára.”

Az Országgyűlés a határozati javaslatot egyhangúlag elfogadta. Ezzel befejeződött a csütörtöki ülés; a testület pénteken folytatja munkáját.

Pozsgay Imre találkozója a külföldi sajtóval

Még javában tartott az alkotmány szabályozási koncepciója feletti vita, amikor Pozsgay Imre államminiszter, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja a Parlamentben találkozott külföldi újságírókkal, egyben eléget téve számos interjúkérésnek is. A nagy érdeklődéssel kísért beszélgetésen — több mint egytucatnyi országból csaknem negyven újságíró jelent meg — a világ nagy hírügynökségeinek tudósftói, rangos lapok munkatársai, tv- és rádiótársaságok riporterei vettek részt. A jelenlegi alkotmányvitáról szólva kijelentette: nem elsősorban az újfajta szabadság kodifikációjának lehetősége foglalkoztatja — bár ezt is fontosnak ítéli —, mert nézete szerint nem az az igazi kérdés, hogy az alkotmány milyen garanciákat tartalmaz, hanem az: az alaptörvény betartásának milyenek lesznek a garanciái. A köztársasági elnök funkciójával összefüggésben megemlítette, hogy elképzelése szerint e tisztség a hatalmi ágak megosztásának rendszerébe tartozik, nem csupán az állami protokoll megtestesítője lenne, hanem meghatározott pontokban összehan-

goliná a különböző ágakat. A pártok vele tárgyalnák meg a miniszterelnök személyére vonatkozó javaslataikat, és a köztársasági elnök mutatná be a parlamentnek a kormányfőt, ő lenne a hadsereg főparancsnoka, tehát nem súlytalan személyiség lenne a hatalom gyakorlásában. Megkerülte a választ vizont arra a kérdésre, hogy vállalná-e a köztársasági elnök tiszttét, mondván: „nálunk egyelőre rejtvegni kell a szándékokat, hogy azok érvényesüljenek”.

A társadalmi közmegegyezés fontossága mellett szólt, de kijelentette, hogy ezt nem az MSZMP hatalmának átmentése érdekében szorgalmazza, hanem azért: ne jöjjön létre hazánkban olyan vákuum, amelyben kormányozhatatlanná válik az ország.

Az államminiszter beszámolt arról is, hogy a kormány foglalkozik az új pártok infrastruktúrája kialakításának kérdéseivel, s számba veszik: a párttörvény életbe lépése után a költségvetésből milyen normák szerint — kiváltságok nélkül — részesülhessenek a politikai pártok.

Egyelőre elmarad Vida Miklós visszahívása?

Nem volt könnyű helyzetben a VIII. kerületi választási elnökség, amely Vida Miklósnak, a parlament alelnökének visszahívási eljárásáról számolt be az újságíróknak. Nemcsak azért, mert kíméletlenül záporoztak a kérdések, hanem elsősorban azért, mert mint Farkas Magdolna, a választási elnökség elnöke mondta, olyan ügyben kellett dönteniük, amelyre eddig Magyarországon az utóbbi negyven évben még nem akadt példa. S a tetejében az 1983. III. törvény, amely a választások rendjét szabályozza, meglehetősen szakszavúan szól a visszahívási eljárásról. Ahogy a sajtótájékoztatót vezető kerületi népfronttitkár, Busa Klára megjegyezte: „A törvény alapján mindent lehet, de képviselőt visszahívni azt nem!” De nézzük a tényeket: a körzet választói névjegyzékében 17 107 név szerepel. Ennek legalább tíz százaléka szükséges az ívek, hogy érvényes legyen a visszahívási kezdeményezés. A beadványon, amelyen a visszahívást kérték, 2175 aláírás szerepel. De ezek között találtak olyat, amely nem a kerületben lakótól származik, vagy olyantól, aki nem szerepel a választói névjegyzékben, esetleg nem jelölte meg a lakcímét, illetve aláírása olvashatatlannak minősítették. Így összesen 635 aláírást nem vettek figyelembe, vagyis 1541-et tekintettek hitelesnek. Tehát e szerint, egy százalék hiányzik az eljárás megindításához.

Az aláírásgyűjtést kezdeményező Fidesz-képviselők és a jelen levő újságírók többsége úgy vél-

te, hogy a választási elnökségnek keresnie kellett volna azokat, akiknek aláírása olvashatatlán, illetve nem jelölték meg lakcímüket. S ha ők megerősítik véleményüket, meglebbe a szükséges tíz százalék.

— Ha a választási törvényben nincs, speciális szabály arra, mit kell tenni, akkor az általános jogelvek szerint kell eljárni — vélte egy jogvégeztett újságíró —, azok pedig kimondják, ha egy beadvány hiányos, akkor azt nem szabad visszautasítani, hanem kérni kell a kérelmezőt a hiány pótlására. Jelen esetben az aláírásgyűjtők keressék meg az olvashatatlán aláírásúakat.

A Fidesz jelen levő képviselői ehhez felajánlották segítségüket. Am a választási elnökség tagjai hajthatatlannak bizonyultak. Lelkiismeretük és esküjük szerint jártak el — vélték. Az Elnöki Tanácsnak javasolják: „A visszahívásra vonatkozó szavazás kitűzésének mellőzését és a visszahívási eljárás megszüntetését.”

Annál is inkább, mert úgy vélik, a jog szerint a képviselőt nem kötelezi választóinak véleménye egy konkrét ügyben, így Vida Miklóst sem lehet felelősségre vonni azért, mert a vízlépcső építésére szavazott vagy mert zárt ülést kezdeményezett.

A Magyar Nemzet kérdésére válaszolva Busa Klára elmondta: természetesen a felettes választási elnökséghez fellebbezhet az, aki nem ért egyet a döntéssel. A jelen levő aláírásgyűjtők közölték, hogy ezt megteszik. Így a precedensértékű ügy még mindig nem zárult le.

(dési)

Magyar Nemzet, 1989. márc. 10.

12

2415

A FIDESZ FELLEBBEZ

Visszahívható-e Vida Miklós?

A Fidesz képviselői 1989. január 13-án adták át a VIII. kerületi választási elnökségnek azt a beadványt, amelyben a választókerületben lakók egy része kezdeményezte dr. Vida Miklós országgyűlési képviselő visszahívását a Parlamentből. A választási elnökség, ahogy ezt tegnapi sajtótájékoztatójukon hírül adta, a felettes választási szervek útján javasolja a Népköztársaság Elnöki Tanácsának a visszahívásra vonatkozó szavazás kitűzésének mellőzését és a visszahívási eljárás megszüntetését. A vizsgálat szerint a visszahívási lista 2175 aláírást tartalmaz, de ebből csak 1541 hitelesíthető. Vagyis éppen egy szá-

zalékkal kevesebb, mint amennyi a visszahívás kezdeményezéséhez szükséges. Az aláírások közül a lakcímét nem jelölte meg 80 fő, 192 aláírást pedig nem tudták kibetűzni. Továbbá a listán szerepel 125 aláíró, aki nem az országgyűlési választókerületben lakik, valamint a választói névjegyzéken sem találtak 238 személyt azok közül, akik kézzel írtak a beadványt.

A Fidesz jelen levő képviselői elfogultsággal vádolták a választási elnökséget, és jelezték, hogy fellebbeznek a javaslat ellen.

M. M. L.

Népszabadság
1989. márc. 10.

Népszabadság, 1989. márc. 9.

MÁRCIUS 15-ÉN A MÚZEUM-KERTBE

Nagygyűlésre hív az MSZMP

(Munkatársunktól.)

Ismeretes, hogy mostantól állami munkaszüneti nap lesz március 15-e. Az 1848-49-es forradalomról és szabadságharcról országsszerte ünnepeken, koszorúzásokon emlékeznek meg. Hogyan mozgósítja az MSZMP tagságát a közös programokra? — kérdeztük Major Lászlótól, a párt szóvivőjétől.

— Nemcsak a Hazafias Népfront és a KISZ e programok rendezője, hanem mi is hívjuk a párttagokat március 15-e közös megünneplésére, haladó nemzeti hagyományaink szellemében. Reméljük, közülük minél többen köszöntik majd az ünnepet. A célunk az, hogy országsszerte legyen méltóságteljes a tisztelgés március 15-én, hűen azokhoz az eszmékhez, amelyeket az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc zászlójára tűzött.

— A közös ünneplés szándéka megértésre talált?

— A Budapesten működő különböző szervezetek többsé-

ge nem csatlakozott a közös szándékhoz, ugyanakkor az egyházak és a nagyobb társadalmi szervezetek támogatták az együttes megemlékezést. Vidéken a legtöbb helyen közös ünnepség lesz. Ez a tény mindenképpen örvendetes, hiszen éppen azt sugallja, amit március 15-e jelképez történelmünkben.

— Hol kezdődik a budapesti program?

— Március 15-én reggel az Elnöki Tanács elnöke, a Minisztertanács elnöke és az Országgyűlés elnöke megkoszorúzza a Magyar Hősök Emlékművét. Ezután az Elnöki Tanács elnöke és a Minisztertanács elnöke helyezi el a megemlékezés virágait Kosuth Lajos emlékművénél. A hagyományos, 11 órakor kezdődő múzeumkerti nagygyűlés előtt a résztvevők megkoszorúzzák a Belvárosban Bem József és Petőfi Sándor szobrát, tisztelegnek Budán a Batthyány-emlékmécsésnél. A múzeumkerti nagygyűlés ünnepi szónoka Nyers Rezső, az MSZMP Politikai Bizottságá-

nak tagja, államminiszter lesz. E nagygyűlés megkezdése előtt bárki jelentkezhethet részvételre; ha velünk együtt akar ünnepelni, szót is kaphat az emelvényen. Az egyházak képviselői egyébként már jelezték, hogy szeretnének megszólalni. Arra törekszünk, hogy a múzeumkerti program méltóképpen fejezze ki azokat a haladó eszméket — így a nemzeti összetartozást, az összefogást —, amit március 15-e jelképez napjainkban.

— De tudjuk, hogy az alternatív szervezetek is rendeznek ünnepségeket. Párttag részt vehet ezeken a megemlékezéseken?

— Senkinek nem tiltjuk, és szervezetenként sem akadályozzuk azt, ha a párttagok közül valakinek ilyen szándéka van. Azt viszont nyomatékosan szeretném hangsúlyozni, hogy minden rendezvényre — ezt a szervezőknek tudniuk kell — kivétel nélkül a gyűlékezési törvény paragrafusai az irányadók.

Balaton mentiek figyelmébe

Indul a Juventus Rádió

Ma déli fél egykor először hangzik fel a „Hullámzó Balaton tetején” dallamára a szignál: a Rádió Juventus Balaton megkezdte műsorát. Az ország első független regionális rádiója a Balaton-parton és környékén — Veszprém, Zala, Somogy és Fejér megyében — élő, másfél millió ember rádiója lesz. A stúdió-vezető-főszerkesztő Sztankay József (korábban lapunk olvasó-szerkesztője volt) elmondta, hogy olyan műsorokat szerkeszt majd, melyek az e tájon élő emberekről szólnak. Róluk, s velük készülnék az adások, hiszen éjjelnappal hívható telefonon a Rádió Juventus Balaton.

A Veszprém Megyei Lapkiadó Vállalat az elindító, ám gazdaságilag önálló vállalkozásként mű-

ködnék, terveik szerint rövidesen nyereségesen. A közéleti információk, riportok, portrék mellett szolgáltat is a Juventus Rádió, például a tó két partja közötti kereskedelmi információcserét közvetíti.

Bár a négy megye helyi ügyei minden mást megelőznek, korántsem lesz provinciális a Juventus Rádió, amit mi sem bizonyít jobban, mint hogy mai első műsorában személyes hangú beszélgetést sugároz Pozsgay Imre államminiszterrel és New York-i interjút Tam Lantossal.

A Balaton mentiek és a távolabb élők akár néprádió is vehetik az adást, a Kossuth és a Petőfi között félúton, középhullámon, a 810 kHz-en vagy 370 méteren. — gkf —

Eddig ezer aláírás

MDF-akció Korom Mihály visszahívására

Korom Mihály országgyűlési képviselő — korábban igazságügy-miniszter, majd az MSZMP Központi Bizottságának titkára és a Politikai Bizottság tagja, ma az Alkotmányjogi Tanács elnöke — visszahívását követeli a Magyar Demokrata Fórum kiskunfélegyházi szervezete. A sajtóhoz is eljuttatott nyílt levél egyebek közt hangoztatja:

— Követeljük, hogy Korom Mihály, Kiskunfélegyháza országgyűlési képviselője mondjon le mandátumáról. Levelünk közzétételével egy időben aláírásgyűjtést kezdeményezünk a képviselő választói által történő visszahívásának céljából.

— Külön tiltakozunk az ellen, hogy Korom Mihály továbbra is az Alkotmányjogi Tanács elnöke maradjon. Jelenléte a korszakos jelentőségű munkát végzők köré-

ben a szándék őszinteségét kérdőjelezi meg, a közvélemény erendő bizalmatlanságát fokozza, a bizottságot és munkáját kétségessé teszi.

Kérjük felelősséggel gondolkodó polgártársainkat, hogy aláírásukkal, leveleikkel támogassák törekvésünket.”

Nemcsók Imrénétől, az MDF kiskunfélegyházi szervezete vezetőségének tagjától megtudtuk: Korom Mihály visszahívásához 2300 aláírás szükséges. A kampány a napokban kezdődött, eddig csaknem ezren adták kézjegyüket. Szücs József tanár elmondta: „Korom Mihálynak szinte semmiféle kapcsolata sem volt a város lakosságával, ha gyárlátogatásra indult, munkások sorfala közt haladt”

(lengyel)

Magyar Hírlap, 1989. ápr. 29

Korlátozott elnöki hatalom legyen Magyarországon

(MTI) Az új alkotmány kidolgozása szükséges és időszzerű, kedvezően járulhat hozzá a jogállamiság kiépítéséhez, a korszerű államrend és demokrácia megalapozásához — állapította meg a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége kedden tartott ülésén, amelyen Berend T. Iván elnöklével megvitatta Magyarország alkotmányának szabályozási elveit.

A testület üdvözölte és példértékűnek tartja, hogy az évek óta folytatott alkotmányjogi kutatások tudományosan megalapozták az alaptörvény koncepcióját. Megítélésük szerint az alaptörvény ne tartalmazzon rövid távra szóló elemeket, például gazdaságpolitikai alapelveket, a népgazdaság tervezésére vonatkozó megállapításokat. Fontos viszont annak kimondása, hogy Magyarország gazdasági rendje a vegyes tulajdonra — állami, szövetkezeti, önkormányzati, kommunális és magántulajdonra — épített piaci gazdaság. Még negatív formában sem szükséges szólni a párt vezető szerepéről. Viszont javasolják a hatalom monopolizálásának határozott tilalmát, s a többpártrendszerű politika feltételeinek egyértelmű megerősítését. Ajánlotta, hogy még a törvényhozásban se aladjon ki a monopólium, s a magyar államjogi rendszer hagyományainak megfelelően két-kamarás rendszer valósuljon meg. Az önkormányzatok, a testületek,

az egyházak, az egyetemek, az akadémia és más intézmények jelenléte a második kamarában további biztosíték lehet a törvényhozás kiegyensúlyozott működésének.

A testület egyetértett a köztársasági elnök intézményével, és úgy vélte, hogy erősen korlátozott, „gyenge közepes” elnöki hatalom legyen Magyarországon.

Az elnökség megvitatta és elfogadta a radioaktív-hulladéktemető létesítését vizsgáló szakértőbizottság jelentését. E bizottság a rendelkezésére bocsátott anyagok áttekintése, helyszíni bejárások és a szükséges konzultációk alapján megállapította: a természettudományi és műszaki szempontból javasolt terület — Ófalu — nem alkalmatlan a Pakai Atomerőmű I—IV. blokkjában keletkező kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére. Itt nem áll fenn veszélyhelyzet. Elengedhetetlen viszont korszerű sugárvédelmi ellenőrző rendszer kiépítése. A létesítmény megfelel a nemzetközi előírásoknak.

Az elnökség megállapította, hogy e létesítmény társadalmi előkészítése elhibázott. Nem gondoskodtak a lakosság megfelelő felvilágosításáról, és nem dolgoztak ki versenyeztetési alapszabályokat a helyezett kompenzációs rendszerrel, amelyet más országokban ilyen esetekben alkalmaznak. Ezek elengedhetetlenek.

Vélemények, ellenvélemények

Aggódalom a kormány kapkodása miatt Dr. Korom Mihály visszahívását kezdeményezik

A Házastárs Népfront budapesti II. kerületi bizottságának állásfoglalása szerint lakosságunk növekvő aggodalommal, a bizonytalanságból adódó félelemmel reagál a kormány egyre rapszodikusabbá váló, átgondolatlan gazdaságpolitikai intézkedéseire. Megdöbbenés fogadta Grósz Károlynak, a gazdasági szükségállapot bevezetésére vonatkozó felvetését, és nem csökkent az aggodalom Németh Miklós azonnali cáfolata után sem. A népfrontbizottság véleménye szerint azonnali véget kell vetni az inflációt gerjesztő gazdaságpolitikai gyakorlatnak. A legfontosabb teendő: a kormányzat gazdaságba történő beavatkozásának korlátozása.

A Magyar Demokrata Fórum kiskunfélegyházi szervezete nyílt levélben követeli, hogy a város országgyűlési képviselője, dr. Korom Mihály mondjon le mandátumáról. Ezzel egy időben aláírásgyűjtést kezdeményeznek visszahívására. Külön tiltakoznak az ellen, hogy dr. Korom Mihály továbbra is az Alkotmányjogi Tanács elnöke maradjon. Véleményük szerint a képviselő jelenléte a korszakos jelentőségű munkát végzők körében a szándék őszinteségét kérdőjelezi meg, és fokozza a közvélemény eredendő bizalmatlanságát.

Az MTI pártvezetésének 29 tagja intezett levelet az MSZMP Központi Bizottságához arról, hogy munkahelyük pártvezetésének tagjai szerint úgy kell hívni egy rendkívüli kongresszust. Megítélésünk szerint ugyanis csak így lehet megfogal-

mazni a párt programját és így lehet hatékonyan fellépni a választási harcban. Ma egyszerűen képtelenség követni a párt politikai irányvonalát, írják, majd hozzátesszük, hogy szükséges lenne a platformok világos és átfogó kifejtése.

Levelet intezett az MDF szombathelyi szervezete a Szovjetunió magyarországi nagykövetéhez. A diplomatanál tiltakoznak az április 9-én Tbiliszi-ben az állampolgári és nemzeti jogokért békésen és fegyvertelenül tüntető emberek gyűlékezéseinek brutális szétosztatása ellen. A szombathelyiek hivatkoznak rá, máig meghatározatlan számú halottja és sebesültje volt az eseménynek, melyet egy speciálisan kiképzett kommandó hajtott végre szokatlan kegyetlenséggel. Mindez iszonyatot és felháborodást vált ki a jozreszd emberakból.

Az Erdélyi Szövetség alelnökei — Csiki László, Halász Péter és Kőteles Pál — lemondtak tisztségükről. Indokaik szerint a szövetségben olyan szélsőséges tendenciák jelentkeztek, amelyekkel nem vállalnak közösséget. Elítélendőnek tartják, hogy a szövetséget egyesek egyéni politikai ambíciók érvényesítésére használják fel.

A Sik Sándor Eszperantó Cserkészközpont és a Magyar Békétársaság hatpontos felhívásában tiltakozik a játékgyerekek gyártása és árusítása ellen. Felkéri a felnőtteket, hogy ne vásároljanak a gyermekeknek játékgyerekeket; a kereskedőket, hogy ne árusítsanak ilyeneket; az egyházakat, a pedagógusokat és a politikusokat, hogy e felhívás terjesztésével is segítsék a béke hosszú távú megteremtését.

Magyar Nemzet, 1989. máj. 3

8

7466

Magyar Hírlap 89.5.9.

Elegendő aláírás Korom Mihály visszahívására

Az MDF kiskunfélegyházi szervezetétől tegnap szerzett értesülésünk szerint már összegyűlt annyi aláírás — legkevesebb 2670 kell — amely elegendő a város országgyűlési képviselőjének, dr. Korom Mihálynak a visszahívására.

A szükséges 10 százaléknál több aláírást rekordidő alatt gyűjtötték össze. „Célunk a meglévő sztálinista falak lebontása” fogalmazott Fekete Pál, aki az

MDF-nek és az MSZMP helyi Reformkörnek egyaránt tagja. Iványi László (Reformkör) ehhez azt tette hozzá: a jövő nem elképzelhető politikailag ennyire kompromittálódott egyénekkal. Az MDF városi vezetőségének tagja, Szűcs József: „Semmi mást nem akarunk, mint azt, hogy Korom Mihály mondjon le, és távozzon a politikai színtérről.”

(B. J.)

Magyar Nemzet 89.5.9.

Kétezernél több aláírás Korom Mihály képviselő visszahívására

Kiskunfélegyházán egyetlen hét elég volt, hogy kétezernél több aláírást gyűjtsenek országgyűlési képviselőjük, dr. Korom Mihály visszahívására. Az akciót a Magyar Demokrata Fórum helyi szervezete kezdeményezte, s most azon gondolkodnak, hogy tovább folytassák-e a sikeres aláírásgyűjtést, vagy pedig megálljanak a visszahívási eljárás elindításához szükséges tíz százaléknál.

Dr. Korom Mihály kapcsolata Kiskunfélegyházával 1946-ban kezdődött, amikor néhány évig

bűnügyi nyomozóként itt teljesítet tszolgálatot. Három évtizeddel később, az 1980-as választások idején képviselői helyet ajánlottak fel számára a megyeszékhely, Kecskemét egyik körzetében. A megyei vezetők feikérésére azt válaszolta: jobban szeretné, ha Kiskunfélegyházán jelölnék. Az MSZMP KB akkori titkárának kérése meghallgatásra talált. Most az MDF helyi szervezete nyílt levélben azt állítja, hogy képviselőjük az elmúlt évtizedben semmit sem tett a városért. (Iovás)

Miről vitatkozunk tulajdonképpen?

Egyetlen párttaggal nem találkoztam mostanában, aki ellenezte volna a pártion belüli nézet- és vélemény szabadságot. Mégis azon vitatkozunk, hogy miképpen szerepeljen a platformszabadság egy átalakuló, új MSZMP jövődó szervezeti szabályzatában és politikai gyakorlatában. Arról vitatkozunk, amiben nézetazonosság van. Miért? Véleményem szerint azért erről vitatkozunk, mert már egészen másról van szó. Mintha jobb lenne egy rész-kérdésnél leragadni, mint szembenézni a valósággal, hogy a fejünk felett időközben már egy másik disputa folyik, amelynek tétje tulajdonképpen egy új párt. Úgy tűnik, a vezetés még mindig ragaszkodik ahhoz a régi gyakorlathoz, amelyben a fő kérdéseket már jó előre eldöntik, s a párttagság utána majd „demokratikusán” állást foglal. Vajon mikor tudhatjuk meg, hogy milyen lesz az új párt? A platformszabadság éppen az új párt megteremtésének folyamatából hiányzik?! Majd ha létrejött az új párt, ak-

Milyen legyen a párt?

kor a megadott keretek között alkalmazhatjuk a platformszabadságot?

Az új párt szervezeti formájának lényegi dimenzióját egyáltalán nem a platformszabadság kérdésében látom. A platformszabadság régi-régi kommunista hagyomány, „csak” a sztálini berendezkedés időszakában semmisítették meg, mára viszont gyakorlatilag már újjáéledt, tanúsítják ezt a pártion belüli, különböző szerveződések is, amelyeknek száma nyilván még bővülni fog. Az új eszmék, ötletek, javaslatok születésének forrásai azonban meg is mérgezhettek, amennyiben eszközként használják azokat olyan személyi-hatalmi küzdelmekben, amelyek nem érintik a megújulást, hanem csupán a konzervatív-tekintélyuralmi hatalomgyakorlást egy másikfajta monopolisztikus vezetéssel váltják fel. Ezt elkerülendő, az új MSZMP történelmi esélye az, hogy alulról szerveződő párttá alakul.

Egy szocialista párt természetesen csakis az anyagi és szellemi javakat termelőket pártja lehet, amelynek olyan pártprogram elfogadása áll érdekében, amely konkrét útmutatást tartalmaz a gazdasági felfelémozdulás alternatív útjaira, az egyéni szabadság és a társadalmi egyenlőség értékeinek együttes képviselésére vonatkozóan.

Ilyen programot azonban csak egy alulról szerveződő párt „termelhet ki”, amelyben először felszínre kerülnek az alapvető koncepcionális álláspontok, platformok, hogy legyen „anyag” az új pártprogram megfogalmazásához; ez a folyamat a valóságos társadalmi-történelmi alternatívák kikristályosodását eredményezheti. Az alulról való szerveződés előfeltétele éppen az, hogy a termelésből, a munkából indul ki, vagyis abból a szférából, ahol a társadalom gazdasági szerkezete valóságosan átalakítható, ahol mód nyílik a szocialista csírák, azaz a ter-

melési önkormányzat, a dolgozói kollektívák öngazdálkodásának kibontakozása számára is egy történelmileg determinált vegyes gazdaság keretei között.

Csak olyan párt szerezheti vissza a dolgozók bizalmát, amely nem a menedzserbürokrácia vagy más hatalmi elitnek érdekeit abszolútizálja, hanem a reformokat a termelői kollektívákra támaszkodva, közvetlenül azok mindennapi ügyeként akarja megvalósítani. A termelői közösségek, az üzemek, az iskolák, a kórházak stb. dolgozóinak részvétele nélkül nincs életképes párt, de sikeres reform sincs.

Egy ilyen szociálisan érzékeny politikai párt befolyása kiterjed azután a lakóhelyekre, lakótelepekre is. A lényeg az, hogy a párttagoknak elegendő van abból, hogy őket képviseljék. Most már maguk kívánják magukat képviselni, azaz a párt ügyeit és az ország felemelkedését maguk próbálják intézni, s ebben, az egész nemzetet érintő munkában résztvevők és nem képviseltek akarnak lenni.

Krausz Tamás

Népszabadság
89. 5. 17.

Vizsgálják Nagy Imrének és társainak földi maradványait

A Pécsi Orvostudományi Egyetem Igazságügyi Orvostani Intézetében megkezdődtek Nagy Imre, Gimes Miklós, Losonczy Géza, Maléter Pál és Szilágyi József földi maradványainak laboratóriumi vizsgálatait. Harsányi László professzor, az intézet vezetője elmondta, hogy a 301. parcellából kihantoltaknak egy-egy csontmaradványát biokémiai, elektronmikroszkópos és más orvosszakértői mód-

szerekkel is tanulmányozzák. A vizsgálatra annak bizonyításához van szükség, hogy a sírokban talált személyeket valóban az iratokban jelzett időpontban temették-e el. A professzor szerint: az eddig kapott adatok egyike sem cáfolta meg azt, hogy valóban a Nagy Imre-perben halálra ítélték földi maradványait exhumálták. A vizsgálat megállapításait tartalmazó jelentést várhatóan egy hét múlva terjesztik elő. (MTI)

Lemondott Varga Gyula

(Megyei tudósítónktól.)

„Több évtizedes közéletiségem és a dolgozó osztályom melletti elkötelezett nézetelmért tudatos politikai és szervezeti támadások érték” — írja levelében Varga Gyula Zala megyei országgyűlési képviselő, aki 1985-ben még a megyei pártbizottság első titkára volt. A képviselő — egyben a Zala megyei küldöttek vezetője is — a Hazafias Népfront megyei titkárának eljuttatott levelében hivatkozik az „elvárt politikai támogatás hiányára” is. „Nem látok lehetőséget arra — fogalmazza meg —, hogy képviselői munkámat felelősséggel, zavartalanul véghezvissem. Ezért a Zala megyei 2. számú választókerületben 1985-ben elnyert mandátumomról lemondok.”

A lemondás „előképéhez” tartozik az a nyílt levélváltás, amelyet Varga Gyula és az MDF zalaegerszegi szervezete nemrég a Zalai Hírlap hasábjain folytatott. A levelek közlése után az MDF és a Fidesz aláírásgyűjtést kezdeményezett, ám a visszahívást szorgalmazók összeszámlálására a fentiek miatt immáron semmi szükség sincsen.

Géczi István reagálása a visszahívásra

„Az előjeleket tekintve nem lepett meg...”

Újabb képviselői visszahívási akció kezdődött. A XV. Kerületi Ellenzéki Kezdeményező Bizottság nyílt levelet intézett dr. Géczi István országgyűlési képviselőhöz. Kifogásolják, hogy a képviselő nézetei a nagymarosi vízerőműről, a munkásörsegről és a párttörvényről nem képviselik választói akaratát. Megjegyzik, hogy annak idején sikeresebben védte a válogatott kapuját, mint ma a nemzet érdekeit, ezért felszólítják: önként mondjon le képviselői mandátumáról. A visszahívási akcióról ma délelőtt érdeklődésünkre dr. Géczi István elmondta:

— A levél váratlanul ért, de az előjeleket, az országos tendenciákat tekintve nem meglepő.

A vízerőművet illetően szeretném elmondani, hogy az akkori információim alapján, széles körű tájékozódás után arra az álláspont-ra jutottam, hogy a komplex beruházást minél előbb be kell fejezni. A kormány most felfüggesztette a beruházást,

nagyon remélem, hogy minden érintett fél sokkal nyíltabban és őszintébben le fogja tenni azt a korrekt környezettanulmányt és számításokat, amelyek alapján nemcsak a képviselők, hanem az ország lakossága is tájékozódhat.

A levélnek a munkásörsegről vonatkozó kitételével nem értek egyet, mert az említett beszámolón válszom az volt: a munkásörség egy bizonyos történelmi időszakban született, s abban a történelmi időszakban, amikor már nem lesz rá szükség, meg is fog szűnni. A párttörvénnyel kapcsolatban:

én a javaslat kezdeményezői között voltam.

A XV. kerületért, az ország ügyeiért mindenkor őszintén, tisztességgel kiálltam. Egyébként nem szeretem, ha a sportmúltamat összehasonlítják képviselői tevékenységemmel. (kőszegi)

Esti Hírlap 89.5.16.